

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik
Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

**K-STAR TEDARİKÇİ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PROGRAMI
TEDARİKÇİLERE YÖNELİK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ODAKLI FON VE TEŞVİKLER**

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	4
1.1. Kapsam ve Amaç	4
1.2. Muhatap	4
2. POTANSİYEL DESTEK VE FONLARA YÖNELİK DEĞERLENDİRMELERİMİZ.....	5
2.1 Sürdürülebilirliğe İlişkin Nakit Hibe Desteği Sağlayan Teşvikler.....	5
2.1.1. Endüstriyel Verimlilik Artırıcı Projeleri Destekleri	5
2.1.2. Endüstriyel İşletmelerde Gönüllü Anlaşma Destekleri	6
2.1.3. Yeşil Teknoloji Projeleri (YETEP) Destek Programı.....	6
2.1.4. Yeşil Liman/Eko Liman Projesi	7
2.1.5. Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi (ENHANCER) Projesi	8
2.1.6. KOBİ Enerji Verimliliği Destek Programı.....	9
2.1.7. Türkiye Sürdürülebilir Enerji Finansman Programı (TURSEFF)	10
2.1.8: TURSEFF Enerji Hizmeti Sağlayan Firmalar (ESCO) Finansmanı.....	11
2.1.9. Elektrik Piyasası Kanunu	13
2.1.10. KKYDP Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımına İlişkin Yatırımlar	16
2.2. Kredi Veren Uluslararası Kuruluşlar	17
2.2.1. Avrupa Yatırım Bankası.....	17
2.2.2. Dünya Bankası	19
2.2.3 Fransız Kalkınma Ajansı.....	20
2.2.4. Uluslararası Finans Kurumu (IFC).....	21
2.3. Enerji Kredileri Veren Ulusal Kuruluşlar	22
2.3.1. Yapı Kredi ve Yeşil Büyüme Fonu (GGF) İş Birliği	22
2.3.2. Vakıf Katılım Yenilenebilir Enerji Destek Paketi.....	23
2.3.3. Ziraat Bankası Enerji Kredileri.....	23
2.3.4. Halkbank Yeşil Enerji Kredi Paketi	25
2.3.5. Garanti BBVA Güneş Enerjisi Kredisi	26
2.3.6. İş Bankası Çevreci Krediler	26
2.3.7. Kredi Garanti Fonu	29
2.3.8. Türkiye Finans Enerji Kredileri	31
2.3.9. Şekerbank Ekokredi Paketi	32
2.3.10. Assan Alüminyum– Figopara Dinamik İskontolama	32

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

2.4. Türkiye’de Yatırım Teşvik Sistemi.....	33
2.4.1. Yatırım Teşvik Sistemi – Öncelikli Yatırımlar.....	33
2.4.2. Yatırım Teşvik Sistemi – Bölgesel Yatırımlar	34
2.4.3. Bölgesel Yatırım Teşvik Sistemi	35
2.5. Alternatif Finansman Kaynakları	36
3.KAYNAKÇA	38

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

1. GİRİŞ

1.1. Kapsam ve Amaç

Bu doküman, K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı kapsamında Kibar Grup tedarikçilerinin sürdürülebilirlik odağında gerçekleştirdiği veya gerçekleştirmesi olası olan projelerinin ve/veya faaliyetlerinin; fon, kredi ve teşvik mevzuatları açısından değerlendirilmesi ve bu değerlendirme neticesinde elde edilebilecek olası avantajların, yararlanılabilecek teşvik ve desteklerin bir araya getirilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Destek, kredi ve fonların proje ve firma bazında değişiklik gösterebileceğinden, gerekli başvurular yapılmadan önce ilgili kurum veya kuruluşlardan görüş alınması gerekmektedir.

ÖNEMLİ UYARI: Bu dokümanda yer verilen destek, kredi ve fonların 01.03.2023 tarihi itibarıyla başvuru koşulları ve avantajlarına raporumuzun bölümünde yer verilmiştir. Bahsi geçen fonlar kamuya açık bilgiler üzerinden 01.03.2023 tarihinde erişilen "bilgiler olup, geçerliliği ve kullanılabilirliği birebir görüşmeler sonucu netleştirilmelidir.

Bu doküman Kibar Grup tedarikçilerine bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır. Başkaları bu dokümanı farklı amaçlar için kullanmak isteyebileceklerinden, Alıcı dokümanın nüshalarını tedarikçileri hariç başka kişi veya kuruluşlara vermek istediği takdirde, bu kişi ve kuruluşları yazılı iznimiz olmaksızın dokümanı kullanamayacakları konusunda bilgilendirmelidir. Kibar Grup işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı sorumluluk kabul etmez. Başkaları bu dokümanın içeriğini esas alarak hareket ederlerse, bu durumda ortaya çıkabilecek riskler tamamen onlara ait olacaktır.

1.2. Muhatap

Bu doküman, K-STAR Kibar Grup Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı projesinin tasarımında ve uygulanmasında yer alan tüm bireyler, süreç sahipleri (Kibar Grup Satın Alma Ekipleri), değişim yönetimi liderleri ve Kibar Grup tedarikçileri paylaşılmak üzere hazırlanmıştır. İlgili taraflara, dokümanda yer alan destek, fon ve teşvikler için başvuruda bulunmadan önce güncel koşulları gözden geçirmeleri önerilir.

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

2. POTANSİYEL DESTEK VE FONLARA YÖNELİK DEĞERLENDİRMELERİMİZ

2.1 Sürdürülebilirliğe İlişkin Nakit Hibe Desteği Sağlayan Teşvikler

2.1.1. Endüstriyel Verimlilik Artırıcı Projeleri Destekleri

Endüstriyel işletmelerin enerji kullanımını azaltarak enerji verimliliği sağlayacak projeleriyle ilgili olarak yapacakları harcamalar hibe yoluyla desteklenmektedir.

Projelerin, enerji verimli ekipman ve sistem kullanımı, onarım, yalıtım, modifikasyon, rehabilitasyon ve proses düzenleme gibi yollarla; gereksiz enerji kullanımının, atık enerjinin, enerji kayıp ve kaçaklarının önlenmesi veya en aza indirilmesi ile atık enerjinin geri kazanılması gibi konularda çözümleri kapsamaları gerekmektedir.

Destekten faydalanılması için enerji verimliliği danışmanlık şirketlerince hazırlanan raporlarla Bakanlık'a ön onay için başvuru yapılır ve projenin iki yıl içerisinde tamamlanması gerekmektedir.

Başvurusu kabul edilen işletmelerin projeleri tamamlandığında yapılacak değerlendirme sonucu destek ödemeleri gerçekleştirilir. Proje süresi maksimum iki yıl olarak belirlenmiştir. Teşvik başvuru dönemleri Bakanlık tarafından belirlenmekte olup, VAP mekanizmasının ve EVDES yazılımının güncelleme çalışmaları nedeniyle 2023 yılında VAP başvurusu alınmayacaktır.

Yıllık toplam enerji tüketimleri asgari 1000 ton eşdeğer petrol (TEP) olan ticaret ve/veya sanayi odasına bağlı olarak faaliyet gösteren, her türlü mal üretimi yapan ve imalat sektöründe faaliyet gösteren endüstriyel işletmeler enerji verimliliği destek programından yararlanabilir. Başvuru tarihi itibarıyla, endüstriyel işletmenin ENVER portalına kayıtlı olması gerekmektedir. Belgelendirmeye esas olan yürürlükteki TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Standardına göre Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite olmuş veya Türk Akreditasyon Kurumu tarafından kabul edilen kurumlarca akredite olmuş uygunluk değerlendirme kuruluşlarınca verilmiş belgeye sahip olunması veya belgelendirme başvurusu yapıldığına dair başvuru yapılan kurum veya kuruluş tarafından düzenlenmiş belge sunulması gerekmektedir.

Nakit hibe desteği sağlayan Endüstriyel Verimlilik Artırıcı Proje Desteklerinde, destek tutarı proje Harcamasının %30'u kadar ve 5.000.000 Türk Lirası x %30/Proje olarak hesaplanmaktadır.

VAP mekanizmasının ve EVDES yazılımının güncelleme çalışmaları nedeniyle 2023 yılında VAP başvurusu alınmayacaktır. Her yıl için son başvuru tarihi Bakanlığın sayfasında açıklanmaktadır.

***Başvurular, posta yoluyla "Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı Nasuh Akar Mah. Türkocağı Cad. No:2 06520 Çankaya/Ankara" adresine yapılacak ve ayrıca vapdestek@enerji.gov.tr elektronik posta adresine gönderilecektir.*

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

2.1.2. Endüstriyel İşletmelerde Gönüllü Anlaşma Destekleri

Gönüllü Anlaşmalar yoluyla işletmelerin geçmiş 5 yıllık enerji yoğunluklarının ortalaması olan referans enerji yoğunluğuna göre, önceden taahhüt ederek üç yıllık izleme dönemi sonunda ortalama en az %10 oranda enerji yoğunluğunu azaltan işletmelere hibe şeklinde devlet desteği verilmektedir.

Destek kapsamında anlaşma yapılan yılda katlanılan enerji giderinin %30'u hibe olarak ödenmektedir ve hibe ödemesi, anlaşma süresinin sonunda yapılmaktadır. Başvuru sonucunda onay verilen işletmeler ile anlaşma imzalanmaktadır. Anlaşma şartlarını yerine getiremeyen işletmelere hibe ödemesi yapılmamaktadır. Enerji yoğunluğu takip süreci üç yıl olup, destek üçüncü yılın sonunda ödenmektedir.

Yıllık toplam enerji tüketimleri asgari 1000 ton eşdeğer petrol (TEP) olan ticaret ve/veya sanayi odasına bağlı olarak faaliyet gösteren, her türlü mal üretimi yapan ve imalat sektöründe faaliyet gösteren endüstriyel işletmeler enerji verimliliği destek programından yararlanabilir. Teşvik başvuruları her yılın Mayıs ayı içerisinde kabul edilmekle birlikte, Bakanlık farklı tarihler belirleme yetkisine sahiptir.

Belgelendirmeye esas olan yürürlükteki TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi Standardına göre Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite olmuş veya Türk Akreditasyon Kurumu tarafından kabul edilen kurumlarca akredite olmuş uygunluk değerlendirme kuruluşlarınca verilmiş belgeye sahip olunması veya belgelendirme başvurusu yapıldığına dair başvuru yapılan kurum veya kuruluş tarafından düzenlenmiş belge sunulması gerekmektedir. Başvuru tarihi itibarıyla, endüstriyel işletmenin ENVER portalına kayıtlı olması gerekmektedir.

Nakit Hibe Destek tutarı enerji harcamasının %30'u kadardır ve üst limit 1.000.000 Türk Lirası /Yıl olarak hesaplanmaktadır.

VAP mekanizmasının ve EVDES yazılımının güncelleme çalışmaları nedeniyle 2023 yılında VAP başvurusu alınmayacaktır. Her yıl için son başvuru tarihi bakanlığın sayfasında açıklanmaktadır.

2.1.3. Yeşil Teknoloji Projeleri (YETEP) Destek Programı

Sanayi kuruluşları tarafından iklim dostu teknolojiler, temiz üretim teknolojileri ve enerji verimliliği, yenilenebilir enerji ve diğer enerji teknolojileri alanlarında gerçekleştirilen uygulama projelerine geri ödemeli finansman desteği sağlanmaktadır.

TTGV (Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı) Yönetim Kurulu tarafından desteklenmeye değer bulunan projeler için firma ile Destekleme Sözleşmesi imzalanmaktadır.

Projelerde, yerli teknoloji ve ekipman kullanımı ile ileri teknoloji (malzeme, elektronik, yazılım, vb.) uygulamaları TTGV'nin (Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı) öncelikleri arasında yer almakta, yenilikçi boyutu olan uygulamaların desteklenmesi amaçlanmaktadır.

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

Proje kapsamında değerlendirilen sanayi kuruluşları TTGV tarafından "Sanayi sicil belgesi olan veya yazılım geliştirmeye yönelik üretken hizmet alanında faaliyet gösteren, sektör ve büyüklüğe bakılmaksızın firma düzeyinde katma değer yaratan limited veya anonim şirket niteliğine sahip bütün firmalar" şeklinde tanımlanmış olup, vakıflar, dernekler ve bunların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, birlikler, şahıs şirketleri ve adi ortaklıklar bu program kapsamının dışında tutulmuştur.

Yeşil Teknoloji Projeleri (YETEP) desteği, sanayi kuruluşlarının çevresel performansını artırıp üretim maliyetlerinin düşürülmesi ve dolayısıyla rekabet gücünün artırılması; ayrıca söz konusu alanlarda ilgili teknolojilerin ve uygulamaların yerli olanak ve kaynaklarla geliştirilmesi ve üretilmesinin teşvik edilmesine yönelik olup, üç farklı destek alanından oluşmaktadır; İklim Dostu Teknolojiler Desteği, Temiz Üretim Teknolojileri Desteği, Enerji Verimliliği, Yenilenebilir Enerji ve Diğer Enerji Teknolojileri Desteği.

Geri ödemeli finansman destek tutarı makine ve teçhizat harcamasının %5'i; sarf harcamalarının %50'si kadardır ve üst limit 400.000 Dolar /Proje şeklinde hesaplanmaktadır.

Destek ödemeleri sözleşme kapsamında belirlenmekte ve proje süresince ödenmektedir. Destek tutarı, projenin tamamlanma tarihinden altı ay sonra 24 ay içerisinde geri ödenmektedir. YETEP kapsamına girecek bir proje planının olması ve TTGV'ye başvurulması halinde destek ödemelerinden faydalanılabilecektir.

2023 yılında YETEP Programı için TTGV tarafından herhangi bir açıklama yapılmamış olup, ilgili kapsama giren bir proje bulunması durumunda TTGV ile ayrıca görüşülmesi gerekmektedir.

***Detaylı bilgiye <https://www.ttqv.org.tr/> adresinden ulaşılabilir.*

2.1.4. Yeşil Liman/Eko Liman Projesi

T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Denizcilik Genel Müdürlüğü (DGM) ve Türk Standartları Enstitüsü (TSE) arasında 16.12.2014 tarihinde imzalanan protokol çerçevesinde "Yeşil Liman/Eko Liman" projesine başlanmıştır. Yeşil Liman projesine katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır.

Liman tesislerinde kalite yönetim sisteminin etkinliğini artırmak için TS EN ISO 9001 "Kalite Yönetim Sistemi"; liman ve gemi operasyonlarından kaynaklanan çevresel risklerin azaltılması ve önlenmesi için TS EN ISO 14001 "Çevre Yönetim Sistemi"; liman tesislerinde oluşabilecek iş kazalarını önleyebilmek amacıyla TS ISO 45001 "İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi" belgelendirmesi amaçlanmaktadır.

Sertifika almak isteyen kıyı tesisleri, 18.02.2007 tarihli ve 26438 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kıyı Tesislerine İşletme İzni Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında düzenlenen Kıyı Tesisi İşletme İzninde veya Kıyı Tesisi Geçici İşletme İzninde yer alan yavaşmasına izin verilen gemi tiplerine yönelik yürütülen tüm operasyonlar kapsamında, yer alan yeşil liman genel kriterlerinin yerine getirmeleri gerekir.

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

TSE'den şifahen aldığımız bilgilere göre T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından başvuru ve destek tutarları 2023 yılı için güncellenecektir.

Yeşil Liman/Eko Liman iş birliği protokolü ile Yeşil Liman/Eko Liman Projesi Sektörel Kriterler Belgelendirmesi, TS EN ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Belgelendirmesi, TS EN ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi Belgelendirmesi, TS ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Belgelendirmesi başlıklarındaki hizmetler bir paket halinde Liman İşletmelerine sunulmaktadır.

“Yeşil Liman/Eko Liman” sertifikaları sertifikanın düzenlendiği tarih itibariyle 1 yıl geçerlidir. Liman işletmesinin gereklilikleri sağlamaları halinde söz konusu sertifikalar her yıl güncellenir. “Yeşil Liman/Eko Liman” Sertifikası iptal edilen liman işletmesi, sertifikanın iptal edildiği tarih itibariyle 6 ay süreyle “Yeşil Liman/Eko Liman” sertifika başvurusu yapamaz.

***Detaylı bilgiye [Yeşil Liman / Eko Liman - Yeşil Liman/Eko Liman \(tse.org.tr\)](http://tse.org.tr) adresinden ulaşılabilir.*

2.1.5. Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi (ENHANCER) Projesi

Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi (ENHANCER) Avrupa Birliği tarafından FRIT 2 kapsamında fonlanmakta olup, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü projenin yararlanıcısı ve ICMPD Türkiye projenin uygulayıcı kurumudur.

Projenin amacı, girişimcilik ve geçim kaynakları imkânlarını iyileştirerek geçici koruma altındaki kişilerin ve vatandaşlarımızın karşılıklı uyumunu sağlamaya katkıda bulunmaktadır.

Proje kapsamında, geçici koruma altındaki kişilerin ve Türk vatandaşlarının girişimcilik faaliyetlerinin artırılması, yerel girişimcilik ekosistemlerinin etkin ve kapsayıcı hizmet vermek üzere geliştirilmesi, merkezi ve yerel düzeyde politika, uygulama ve koordinasyonun güçlendirilmesine katkıda bulunulmasının sağlanması yönünde çalışılacaktır.

2023 yılı için proje başvuru tarihleri açıklanmamış olup, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın sayfasının takip edilmesi gerekmektedir.

Proje hedef illeri İstanbul, Şanlıurfa, Gaziantep, Adana, Mersin, Bursa, İzmir, Ankara, Konya, Kayseri ve Hatay'dır. Yaklaşık 32,5 milyon Euro bütçesi olan projenin yararlanıcıları girişimciler, KOBİ'ler, kooperatifler ve girişimcilere hizmet veren yerel ve ulusal kurumlardır.

Verilen hibeler, kurumların şirket yapılarına göre dörde ayrılmaktadır;

- Yerel Kullanım Tesisleri, Teknokent, teknopark, girişimci merkezleri, OSB'ler gibi mevcut yapıların dönüşümünü kapsar.
- Girişimciler için Hibe Programı, Start-Up ve Yeni Girişimleri kapsar.

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

- Girişimcilik Ekosistemi Kurulumuna Yönelik Hibeler, ilgili kamu kurumları, girişimci merkezleri, teknokentler, OSB'ler, iş STKları gibi ekosistem kurumları
- İstihdam Faaliyetlerine Yönelik Hibeler, KOBİ'ler ve Kooperatifler'dir

Yerel Kullanım Tesisleri için hibe üst limiti 6.000.000 Euro'dur. 100.000-300.000 Euro arası en az 15, en fazla 24 proje başvurabilir. Girişimciler için hibe üst limiti 3.125.000 Euro'dur. 1000-5000 Euro arası En az 625, en fazla 3125 projedir. Girişimcilik Ekosistemi Kurulumuna Yönelik hibe üst limit 3.000.000 Euro'dur. 10.000-30.000 Euro arası en az 75, en fazla 100 projedir. İstihdam Faaliyetlerine Yönelik hibe üst limiti 5.000.000 Euro'dur. Ortalama 85 civarı kurum başvurabilir.

***Detaylı bilgiye [Bölgesel Kalkınma Faaliyetleri | T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi \(enhancerproject.com\)](#), [Projesi – PROJECT ENHANCER \(enhancerproject.com\)](#) adreslerinden ulaşılabilir.*

2.1.6. KOBİ Enerji Verimliliği Destek Programı

KOSGEB tarafından küçük ve orta ölçekli işletmelere sağlanan destektir. Projenin amacı, küçük ve orta ölçekli işletmelerin enerji verimliliği konusunda mevcut durumlarının tespit edilerek sorun ve ihtiyaçlarının belirlenmesi, bu konuda gerekli stratejilerin oluşturulması, bu stratejiler doğrultusunda kapasitelerinin geliştirilmesi ve öncelikli ihtiyaçlarının karşılanmasıdır.

Türk Ticaret Kanunu'nda tanımlı gerçek veya tüzel kişi statüsünde olması ve KBS'de kayıtlı ve aktif durumda olması gerekir. Verilen hibeler, kurumların şirket yapılarına göre dörde ayrılmaktadır; Elektrik Motorları Etüt Hizmeti Desteği, Elektrik Motorları Değişim Giderleri Desteği, Enerji Etüt Hizmeti Desteği, Verimlilik Artırıcı Giderler Desteği'dir.

Destek programına başvuru KOBİ Enerji Verimliliği Destek Programı başvuru formu ile birlikte taahhütnamenin onaylanmasıyla KBS üzerinden yapılır. Destek programının başlangıç tarihi; başvurunun uygulama birimi tarafından uygun bulunarak onaylandığı tarihtir. Destek programı kapsamındaki destekler için mal/hizmet alımına ilişkin gerçekleşme ve fatura tarihlerinin, destek programı süresi içinde olması gerekir. İşletmeler, destek programının tamamlandığı tarihten itibaren, bir defaya mahsus olmak üzere başvuru yapması şartı ile destek programından yeniden yararlanabilir. Ancak, işletmeler yararlandığı ilk destek programındaki destekler için ikinci destek programında yararlanamazlar.

Destek ödeme talebi en geç destek programının tamamlanma tarihinden dört ay sonrasına kadar yapılmalıdır. Bu sürenin sonundan itibaren iki ay içerisinde mazereti ile ödeme talebinde bulunan işletmelerden uygulama birimi tarafından mazereti uygun bulunanların ödeme talebi işleme alınır, belirtilen sürelerin dışında yapılan ödeme talepleri işleme alınmaz.

Elektrik motorları etüt hizmeti desteğinde, geri ödemesiz hibe üst limiti 5.000 Türk Lirası'dır. Sanayi sektöründe yetkilendirilmiş EVD şirketleri, Sanayi kategorisinde Etüt Proje Sertifikasına sahip kişiler, Enerji Sistemleri Mühendisliği mezunu olanlardan sanayi sınıfında Enerji Yöneticisi sertifikasına sahip olan kişiler hizmet verebilecek işletmelerdir. Elektrik motorları değişim giderleri

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

desteğinde geri ödemesiz hibe üst limiti 200.000 Türk Lirası'dır. Enerji etüt hizmeti desteğinde geri ödemesiz hibe üst limiti 30.000 Türk Lirası'dır ve hizmet verebilecek işletmeler sanayi sektöründe EVD şirketleridir. Verimlilik artırıcı giderler desteğinde geri ödemesiz hibe üst limiti 900.000 Türk Lirası'dır. Destek programının süresi iki yıldır.

***Detaylı bilgiye [KOBİ Enerji Verimliliği Destek Programı - KOSGEB T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı](#) adresinden ulaşılabilir.*

2.1.7. Türkiye Sürdürülebilir Enerji Finansman Programı (TURSEFF)

TurSEFF, yenilenebilir enerji ve kaynak verimliliği yatırımlarının finansmanı için Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) tarafından geliştirilmiş bir finansman programıdır, kamu ve özel sektör tarafından geliştirilen kaynak verimliliği ve sürdürülebilir enerji yatırımlarına finansman sağlar. TurSEFF danışmanlık ekibi tarafından verilen teknik destek danışmanlık paketi Avrupa Birliği (AB) ve Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından finanse edilmekte ve faydalanıcılara ücretsiz olarak sunulmaktadır. Özel sektör firmalarında KOBİ şartı aranmaktadır ve KOBİ tanımında AB tanımı baz alınır; tam zamanlı çalışan sayısı en fazla 250, yıllık satış hacmi 50 milyon Euro veya bilanço aktif büyüklüğü 43 milyon Euro veya altında olmalıdır.

KOBİ kriterlerine uygun firmalar, sadece özel sektörde olan KOBİ kriterlerine uygun belediye hizmeti sağlayan firmalar, uygun ekipmana sahip bayiler ve satıcılar (KOBİ kriterine gereksinim yoktur ve uygun ekipman kontrolü TurSEFF Teknoloji Seçim Aracı listesinden yapılmalıdır.), ESCO'lar ve ESCO müşterileri (KOBİ kriterine gereksinim yoktur), KOBİ kriterlerine uygun, uygun ekipman (Teknoloji Seçim Aracı listesi) üreticileri, Kamu kurumları veya kamuya ait belediye hizmeti sağlayan firmalar (KOBİ kriterine gereksinim yoktur) başvurabilmektedir.

TurSEFF finansmanı için uygun yatırımlar kaynak verimliliği yatırımları ve yenilenebilir enerji yatırımları olmak üzere ikiye ayrılır. Enerji verimliliği yatırımları, su verimliliği yatırımları, Hammadde Verimliliği yatırımları ve atık yönetimine dönük yatırımlar kaynak verimliliği yatırımlarıdır.

Yenilenebilir Enerji yatırımları için Teknoloji Seçim Aracı ile değerlendirilen, 250.000 Euro'ya kadar finansman ihtiyacı olan hızlı kredilendirme sürecine dahil olan yatırımlar, KDV dahil yatırım tutarı üzerinden finanse edilebilir. Finansman ihtiyacı 5 milyon Euro'yu aşmayan projelerde yatırımın %100'üne kadar finansman sağlanabilir. Kiralanan ekipmanların her bir parçasının maksimum bireysel kredi miktarı ve maksimum satın alma fiyatı şu şekilde olmalıdır; Üreticiler için üst limit 1 milyon Euro'dur. Üreticiler hariç olmak üzere uygun faydalanıcılar için; Önceden Onaylanmış Teknoloji Yatırımları için üst limit: 250.000 Euro'dur ve Detaylı Teknik Değerlendirmeye Tabi Yatırımlar için üst limit 5 milyon Euro'dur.

Bir yatırımcı, her bir dilimi 5 milyon Euro'yu aşmamak kaydı ile toplam maksimum 15 milyon Euro'ya kadar finansman kullanabilir. Satıcı ve bayilerin toplam finansman miktarı üretici, satıcı ve bayileri başına 5 milyon Euro'yu aşmamalıdır. Finansman miktarının para birimi faydalanıcı tarafından belirlenmektedir. Büyüklüğü 250.000 Euro altında olan projeler için, hızlı ve pratik bir yaklaşım olan Teknoloji Seçim Aracı geliştirilmiştir, TurSEFF anlaşmalı banka ve leasing kurumları

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

tarafından 250.000 Euro'ya kadar finanse edilebilirler. Finansman miktarının para birimi faydalanıcı tarafından belirlenmektedir. Anlaşmalı Finansal Kurumlar: AkLeasing, BNP Paribas, Deniz Bank, Garanti BBVA, İş Leasing, QNB Finansbank, Türkiye İş Bankası, Vakıfbank'tır.

Silah veya askeri teçhizatın üretimi ve/veya ticareti, Finansal kuruluşlar veya finansman servisi veren şirketler, Sigorta sektörü, Tütün veya alkol üretimi ve/veya ihracatı, Kumarhane veya diğer kumarla ilişkili sektörler, Mülk veya para birimindeki spekülasyon yatırımları veya diğer spekülasyon yatırım faaliyetleri ve diğer şirketlerin sermaye benzeri yatırımları dahil olmak üzere her türlü menkul kıymetlere yapılan yatırımları finanse etmek amacıyla kredilendirme veya leasing yapılmaktadır.

Bunlara ek olarak, yeni üretim tesislerine yapılan yatırımlar ("yeşil alan yatırımları"), bir satıcıya veya satıcı ve üreticilere kredi dışında, işletme sermayesi gereksinimleri, Ulusal Enerji Verimliliği standartlarına halihazırda uyan yeni ticari binalara yapılan yatırımlar, Arazi ve mevcut binaların satın alımı, kiralanması ya da finansal kiralama yapılması, Sadece kısa veya orta vadeli kar elde etmeyi amaçlayan gayrimenkul yatırımları, Şebekeye bağlı elektrik üretimi ve/veya nakliyesi için biyoyakıt (biyodizel veya biyo-etanol gibi) kullanımına da finansman amacıyla da bir kredi sağlama veya leasing yapılmamaktadır.

***Detaylı bilgiye [TurSEFF](#) adresinden ulaşılabilir.*

2.1.8: TURSEFF Enerji Hizmeti Sağlayan Firmalar (ESCO) Finansmanı

ESCO, enerji verimli ekipmanın temini, kurulumu ve bakımı dahil olmak üzere, bir son kullanıcının tesis veya tesislerinde enerji hizmetleri sağlayan, Enerji Performans Sözleşmeleri (EPS) ile sözleşme boyunca enerji tasarrufunu garanti eden ve/veya projeyi finanse eden veya Enerji Tedarik Sözleşmeleri (ETS) ile sözleşme boyunca enerji tedarikini üstlenen bir işletmedir.

Enerji hizmeti sağlayan firmalar (ESCO) ve müşterileri için geliştirilen ESCO Finansman çözümü, işletmelerin ESCO'lar tarafından tespit edilen, uygulanan ve finanse edilen enerji verimliliği ve öz tüketim amaçlı enerji üretimi yatırımlarını finanse etmek üzere tasarlanmıştır.

Finansmanın nihai amacı ESCO'ların kendi müşterileri ile imzaladıkları "Enerji Performans Sözleşmesi" (EPS) veya "Enerji Tedarik Sözleşmesi" (ETS) aracılığıyla sürdürülebilir enerji projelerinin hayata geçirilmesine katkı sağlamaktır.

Tablo 1 ESCO Süreci

ESCO'lar sürdürülebilir enerji projelerinin hayata geçirilmesinde önemli avantajlara sahiptir, enerji tasarrufu fırsatlarını belirler ve değerlendirir. Mühendislik tasarımları ve spesifikasyonları geliştirir. Tasarımdan kurulumla ve izlemeye kadar projeyi yönetir. Projeye finansman sağlar. Personeli eğitir ve sürekli bakım hizmetleri sağlar. Tasarrufların tüm proje maliyetlerini karşılayacağını garantisini verir.

Program Modelleri

Garantili EPS Modeli

Finansman genellikle müşteri tarafından sağlanır. ESCO sağlayacağı en düşük enerji tasarrufunu garanti eder ve aksi durumda ceza ödemeyi kabul eder. ESCO performans riskini taşır. Müşteri finansman riskini taşıyacağından kredibilitesi yüksek müşteriler tercih edilir. Kapsamlı bir Ölçme ve Doğrulama talep edilir. Büyük ölçekli işletmelerin projeleri için kullanılır.

Paylaşımlı EPS Modeli

Finansman ESCO tarafından sağlanır. Enerji tasarrufu ESCO ve Müşteri arasında paylaşılır. ESCO, hem performans hem de finansman riskini taşır. Ölçme ve Doğrulama talep edilir. Genellikle finansal kaynaklara erişimde zorlanan firmaların (KOBİ'ler gibi) yatırımlarında kullanılır.

Enerji Tedarik Sözleşmeleri (ETS)

Bu modelde enerji verimliliğinin yanı sıra işletmenin ihtiyaç duyduğu enerji (elektrik, gaz, buhar vs.) doğrudan ESCO tarafından uzun vadeli bir sözleşmeyle sağlanır. Enerji tedariki sorumluluğu ESCO'dadır. Böylece müşteri, enerji üretim sürecindeki teknik ve ekonomik tüm risklerden korunmuş olur. Enerji tedariki için personel istihdam etmek yerine bu hizmeti ESCO'dan alır. Müşteri, enerji bedelini sözleşmedeki koşullara göre öder. Genellikle kazan dairesi gibi enerji üreten birimler üzerine odaklanır.

Geri ödemeli finansman desteği sağlanmaktadır. TurSEFF anlaşmalı banka ve leasing kurumları tarafından verilen destek üst limiti 250.000 Euro'dur.

Bina yönetim kontrol ve izleme sistemleri (BMCS) kapsamında; Kojenerasyon/trijenerasyon sistemleri, Aydınlatma sistemlerinin rehabilitasyonu, Isıtma, soğutma ve havalandırma sistemlerinin rehabilitasyonu, Atık ısı geri kazanım sistemlerinin kurulması, Enerji verimliliği yüksek motorların, pompaların ve fanların kullanılması, VSD uygulamaları ve Öz tüketime dönük yenilenebilir enerji projeleri TurSEFF ESCO Finansmanı ile Finanse Edilen Projelerdir.

***Detaylı bilgiye [TurSEFF Escobrosur.indd \(turseff.org\)](http://TurSEFF_EscoBrosur.indd(turseff.org)) adresinden ulaşılabilir.*

2.1.9. Elektrik Piyasası Kanunu

6446 Elektrik Piyasası Kanunu- Lisans ve Ön Lisans Alma Esasları

6446 Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında elektrik depolama tesisi kurmayı taahhüt eden tüzel kişilere, kurmayı taahhüt ettikleri elektrik depolama tesisinin kurulu gücüne kadar Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından rüzgâr ve/veya güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi kurulmasına ilişkin ön lisans verileceği düzenlenmiştir.

Kısmen veya tamamen işletmede bulunan üretim tesislerinden elektrik depolama tesisi kurmayı taahhüt eden rüzgâr ve/veya güneş enerjisine dayalı elektrik üretim lisansı sahibi tüzel kişilere, kurmayı taahhüt ettikleri elektrik depolama tesisinin kurulu gücüne kadar, lisanslarında belirlenen sahaların dışına çıkılmaması ve işletme anında sisteme verilen gücün lisanslarında belirtilen kurulu gücü aşmaması şartı ile izin verilecektir.

Yapılacak başvuru doğrultusunda kapasite artışına izin verilebilecektir.

Depolama tesisi ile rüzgâr ve/veya güneş enerjisi santrali kurmak isteyen yatırımcıların, depolama tesisi olmadan santral kurmak isteyenlere uygulanan bazı kriterlerden muaf tutularak doğrudan yatırım yapabilmesi ve şebekeye bağlanması sağlanacak.

Biyokütle ve jeotermal enerjisine dayalı elektrik enerjisi üretim tesisi kurulmasına yönelik yapılan başvuruların teknik değerlendirmesine yönelik detaylar, bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenecektir.

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

Elektrik Piyasası Faaliyetleri

14/03/2013 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanan 6446 Elektrik Piyasası Kanunu hükmü uyarınca, elektrik piyasası faaliyetleri lisans almak koşuluyla yürütülebilecek faaliyetler şunlardır; üretim faaliyeti, iletim faaliyeti, dağıtım faaliyeti, toptan satış faaliyetidir.

Piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin faaliyetlerinde uymaları gereken usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Piyasada faaliyet gösterecek özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişilerin, ilgili mevzuat hükümlerine göre anonim şirket veya limited şirket olarak kurulması ve anonim şirketlerin sermaye piyasası mevzuatına göre borsada işlem görenler dışındaki paylarının nama yazılı olması şarttır. Bu şirketlerin ana sözleşmelerinde bulunması gereken hususlar yönetmelikle düzenlenir.

6446 Elektrik Piyasası Kanunu- Lisans Alma Esasları

6446 Elektrik Piyasası Kanunu madde 5 uyarınca, Lisans üzerinde kayıtlı piyasa faaliyetlerinin yapılabilmesi için tüzel kişilere verilen izin belgesidir. İlgili madde gereğince; başvuru şartları, lisans kapsamındaki hak ve yükümlülükler, sermaye yeterlilikleri, istihdam edilmesi gereken nitelikli personele ilişkin hükümler ile tarifesi düzenlemeye tabi lisans sahiplerinin haklarının temlikine ilişkin usul ve esaslar faaliyet türü ve işin niteliğine göre belirlenecek lisans bedelleri Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenecektir.

Kanun kapsamında verilecek lisanslar, en çok kırk dokuz yıl için verileceği ve üretim, iletim ve dağıtım lisansları için geçerli olan asgari süre on yıl olacağı belirtilmiş olup, lisansların tabi olacağı ve lisans sahiplerinin uymakla yükümlü olduğu esaslar aşağıda yer verilmiştir.

Bu Kanundaki istisnalar hariç piyasa faaliyetleri ile iştigal edecek tüzel kişiler, faaliyetlerine başlamadan önce, her faaliyet için ve söz konusu faaliyetlerin birden fazla tesiste yürütülecek olması hâlinde, her tesis için ayrı lisans almak zorundadır.

Tarifesi düzenlemeye tabi faaliyet gösteren tüzel kişiler, tarifesi düzenlemeye tabi her faaliyet ve bu faaliyetin lisansı kapsamında sınırlandırıldığı her bölge için ayrı hesap ve kayıt tutmakla yükümlüdür.

Tüzel kişiler, Kurul tarafından belirlenen lisans alma, lisans yenileme, lisans tadili, lisans sureti çıkartma ve yıllık lisans bedellerini Kuruma ödemek zorundadır. Tesislerini, yasal defter ve kayıtlarını Kurum denetimine hazır bulundurmak, Kurum tarafından talep edildiğinde denetime açmak ve Kurumun faaliyetlerini yerine getirebilmesi için ihtiyaç duyacağı her türlü bilgi ve belgeyi zamanında, tam ve doğru olarak Kuruma vermek zorundadır.

Halka açık şirketlerde yüzde beş, diğerlerinde yüzde on ve üzerindeki sermaye payı değişiklikleri, kontrol değişikliği sonucunu doğuracak her türlü işlem ve tesislerin mülkiyetinin veya kullanım hakkının değişmesi sonucunu doğuran iş ve işlemler Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

**K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik
Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler**

Üretim lisansı başvurusunda bulunan tüzel kişiden, ön lisans yükümlülüklerinin yerine getirilmesini müteakiben üretim tesisinin lisansında belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması hâlinde irat kaydedilmek üzere, kurulmak istenen üretim tesisinin niteliğine ve büyüklüğüne göre yatırım tutarının yüzde onunu geçmemek üzere teminat mektubu alınır. Mücbir sebep hâlleri ile lisans sahibinden kaynaklanmayan haklı sebepler dışında üretim tesisinin lisansında belirlenen inşaat süresi içerisinde kurulmaması veya kalan süre içerisinde kurulamayacağı tespit edilmesi hâllerinde lisans iptal edilir ve teminat mektubu irat kaydedilir. Teminatın alınması, niteliği ve süre uzatımı verilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Dağıtım lisansı, başvuru sahibinin bu Kanun uyarınca öngörülen yükümlülükleri yerine getirmesi ve ilgili dağıtım sisteminin işletme hakkını tevsiki hâlinde verilebilir.

Lisans sahibi tüzel kişilerden talep edilen bildirim, rapor ve diğer evrak, yönetmeliklerde düzenlenen usul ve esaslara uygun olarak Kuruma sunulur.

6446 Elektrik Piyasası Kanunu- Ön Lisans Alma Esasları

Üretim lisansı başvurusunda bulunan tüzel kişiye öncelikle, üretim tesisi yatırımına başlaması için mevzuattan kaynaklanan izin, onay, ruhsat ve benzeri belgeleri edinebilmesi ve üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkını elde edebilmesi için Kurum tarafından belirli süreli ön lisans verilir. Ön lisansa ilişkin aşağıda belirtilen hususlar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle:

Başvuru, değerlendirme ve teminat mektubu usul ve esasları ile ön lisansın verilmesi, tadili, sona ermesi, iptali, süresi ve süre uzatımı hâllerinde uygulanacak usul ve esaslar,

Ön lisansın iptali ve sona ermesinin hüküm ve sonuçları,

Ön lisans sahibi tüzel kişilerin ön lisans kapsamında sahip oldukları haklarına, yükümlülüklerine, sermaye yeterliliklerine ilişkin usul ve esasları düzenlenir.

Bu Kanun kapsamında Kurul tarafından verilecek ön lisansların tâbi olacağı ve ön lisans sahiplerinin uymakla yükümlü olduğu esaslar şunlardır:

Bu Kanundaki istisnalar hariç üretim faaliyetiyle iştigal edecek tüzel kişi, faaliyeti birden fazla tesiste yürütecek olması hâlinde, her tesis için ayrı ön lisans almak zorundadır.

Tüzel kişiler, Kurul tarafından belirlenen ön lisans alma, tadili, suret çıkartma ve diğer bedelleri Kuruma ödemek zorundadır.

Ön lisans sahibi tüzel kişi, Kurumun faaliyetlerini yerine getirebilmesi için ihtiyaç duyacağı her türlü bilgi ve belgeyi istenilen zamanda Kuruma vermek zorundadır.

Ön lisansın süresi mücbir sebep hâlleri hariç yirmi dört ayı geçemez. Kurul, kaynak türüne ve kurulu güce bağlı olarak bu süreyi yarısı oranında uzatabilir.

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

Ön lisans için başvuran tüzel kişiden, ön lisans süresinde yerine getirmesi gereken yükümlülükleri ikmal etmemesi hâlinde irat kaydedilmek üzere, kurulmak istenen üretim tesisinin niteliği ve büyüklüğüne göre yönetmelikle belirlenecek miktarda teminat mektubu alınır.

Lisans başvurusuna konu üretim tesisinin tesis edileceği yerde faaliyet göstermek üzere petrol veya doğal gaz piyasası faaliyetleri için ayrıca lisans başvurusunun yapılması durumunda öncelik verilecek lisans başvurusuna Bakanlık görüşü alınarak Kurul tarafından karar verileceği hükmüne varılmıştır.

01.03.2023 tarihinde Açık Rüzgar Türbinleri ve Güneş Panelleri için depolama taahhüt edilirse yarışma usulü olmadan, EPDK'nın belirlediği şartlar doğrultusunda başvuruların açık olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Ön lisans alma durumunda YEKDEM'den yararlanma ve EPIAŞ'ın her 3 ayda bir yayımladığı tarife ücretlerinden yararlanma mevcuttur.

Avantaj ve başvuru durumuna ilişkin bilgilere EPDK'dan şifahen alınan bilgiler doğrultusunda yer verilmiştir. Başvuru şartları ve tarifeler değişiklik gösterebilir.

***Detaylı bilgiye [EPDK | Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu](#) adresinden ulaşılabilir.*

2.1.10. KKYDP Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımına İlişkin Yatırımlar

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP), Tarım İl Müdürlüklerince yürütülmektedir. Aynı proje kapsamında farklı ürün ya da ürün gruplarının işlenmesi ve paketlenmesine yönelik proje teklifi yapılamaz. Program kapsamında, büyük bir projenin kısmi gerçekleştirilmesi veya bölümler/üniteler şeklinde yapılmasına yönelik olarak hazırlanan proje başvuruları kabul edilmez. Projelerin uygun kabul edilebilmesi için ilgili yatırım konusuna ait konu kodu ile başvuru yapılması gerekir. Başvuru yapılan proje sadece yenilenebilir enerji üretimi konusunda bütçelendirilmiş ise konu kodu YEÜ olmalıdır.

Tesiste bulunan yenilenebilir enerji üretimi ünitesine işletmenin kapasitesi ile orantılı olarak ek yapılmak istenmesi halinde yatırımın niteliği kapasite artırımı olarak seçilmelidir.

Yenilenebilir enerji üretiminde %51 kurulu güç; mevcut trafo üzerinden değil işletmeye ait kapasite raporundaki mevcut makinelerin çalışma süreleri ve güçleri üzerinden hesaplanır.

Elde edilen enerjinin ulusal şebekeye bağlanması şarttır.

Rüzgâr, güneş, jeotermal ve biyogaz enerjileri dışında ürün atıkları, katı yakıtlar, doğal gaz, likit gaz gibi maddelerin yakılması sonucu elde edilecek enerji yenilenebilir enerji olarak değerlendirilmez.

Yenilenebilir enerji kaynaklı sera başvurularında yenilenebilir enerji kaynağı jeotermal veya biyogaz ise; Seranın sadece ısı ihtiyacını karşılaması yeterlidir. Jeotermal enerji kaynağı için kiralama yapılabilir. Kiralama süresi başvurunun yapıldığı tarihten itibaren en az 5 (beş) yılı

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

kapsamalıdır. Kiralama bedeli ise hibe desteği kapsamında değerlendirilmez. Tesisin bulunduğu parselde yer alan jeotermal nakil hattı hibe desteği kapsamında olup parsel dışındaki nakil hattı hibe desteği kapsamı dışındadır. Jeotermal kuyu ile ilgili hibe ödemesi yapılabilmesi için sondaj sonrası pompa tecrübesi sonucu yeterli suyun çıkarılması ve işletme ruhsatının alınmış olması gerekmektedir.

Hibe Desteği sağlanmaktadır ve verilen hibe desteği tutarı proje bazlı değiştiğinden Bakanlık ile yapılan Hibe Sözleşmesi sonrası belirlenir.

***Detaylı bilgiye [Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı 2022-2023 Başvuru Dönemi Ekonomik Yatırımlar Uygulama Esaslarında Değişiklik Yapılmıştır \(tarimorman.gov.tr\)](#) adresinden ulaşılabilir.*

2.2. Kredi Veren Uluslararası Kuruluşlar

2.2.1. Avrupa Yatırım Bankası

Yenilikçi Firma Kredisi

Katma değer yaratan ürün üretiyor ve büyüme gösteriyorsanız, mevcut faaliyetlerinizin ve/veya yatırımlarınız için AYB Yenilikçi Firma Kredisi kullanılabilir.

Kredinin üst limiti 7,5 milyon Euro'dur. Kredi 2 yıl ödemesiz toplam 7 yıla varan vade imkanıyla kullanılabilir. Krediden yararlanabilecek sektörler ise imalat sanayi, tarımsal sanayi, turizm, eğitim, sağlık, çevre koruma, altyapı, enerji, ticaret, hizmet, bilgi ve iletişim teknolojileridir. AYB Yenilikçi Firma Kredisi'nden yararlanabilmek için aşağıdaki şartlardan en az birinin sağlanmış olması ve ciddi bir inovasyon potansiyeline sahip ya da Ar-Ge/inovasyon odaklı bir firma olunması gerekmektedir. Yeni ürün, hizmet veya süreç geliştirme amacıyla bir yatırım yapmak ve yatırımın yenilikçi niteliği itibarıyla başarılı olması kadar, teknolojik ve endüstriyel nedenlerle başarısız olma ihtimalini de içermesi başvuru şartlarındandır. Çalışan sayısı ya da cirosu bakımından hızlı büyüyen Ar-Ge/inovasyon odaklı bir firma olmak, bu bağlamda en az 10 çalışandan başlamak üzere son 3 yılda çalışan sayısı ya da ciro bakımından yıllık ortalama %20'den fazla büyüme göstermesi gerekmektedir.

Onaylı güncel yıl sonu mali tablolarında yer alan Ar-Ge/inovasyon amaçlı giderlerinin toplamının ya da bu kapsamdaki yatırımların kullanılacak kredinin en az %20'si seviyesinde olması ve Kullanacağınız kredinin en az %90'ünü, izleyen 24 ay içerisinde makine/ekipman ya da diğer Ar-Ge/inovasyon giderlerinin veya yatırımlarının finansmanında kullanmayı taahhüt etmesi gerekmektedir. Ar-Ge/inovasyon nitelikli yeni makine tesisler bu kapsama girerken, bu niteliği taşımayan değişim ve genişleme/kapasite artırma yatırımları kapsam dışındadır.

Kredi başvurusundan önceki son 24 ay içerisinde AB veya ulusal Ar-Ge/inovasyon destek programları tarafından resmi olarak hibe, kredi ya da garanti ile desteklenmiş olmak, Kredi

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

başvurusundan önceki son 24 ay içerisinde bir inovasyon ödülü almış olmak, Kredi başvurusundan önceki son 24 ay içerisinde en az 1 patent tescil ettirmiş olmak, İnovasyon odaklı girişim sermayesi kuruluşlarından nakdi yatırım almış olmak, Kredi kullanım tarihi itibarıyla bir bilim, teknoloji ya da inovasyon parkında faaliyet gösteriyor olmak, Kredi başvurusundan önceki son 24 ay içerisinde Ar-Ge ya da inovasyon faaliyetlerinden kaynaklı olarak vergi istisnası ya da desteği almış olmak gerekmektedir. Bu finansman, Avrupa Birliğinin Araştırma ve İnovasyon Odaklı Küçük ve Orta Ölçekli İşlemler için Risk Paylaşım Aracı-Risk Paylaşım Finansman Programı bileşeni desteğinden faydalanmaktadır.

KOBİ Kredileri

Avrupa Yatırım Fonu desteği ile verilmektedir. Kredi kullanmak isteyen firmada çalışan işçi sayısının en fazla 1.500 kişi olması gerekmektedir.

Faydalanabilecek sektörler; imalat sanayi, tarımsal sanayi, yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, turizm, eğitim, sağlık, çevre koruma, altyapı, ticaret, hizmet, bilgi ve iletişim teknolojileridir.

Büyüyen Anadolu Kredileri

Halk Bankası'nın Avrupa Yatırım Bankası ve Avrupa Yatırım Fonu iş birliği ile sunmuş olduğu ortak kredi programı kapsamında, belirlenen sektörlerde 43 ilimizde faaliyet gösteren KOBİ'ler kredi kullanabilmektedir.

Kredinin üst limiti işletme kredileri için 500.000 Euro ya da karşılığı Türk Lirası ve yatırım kredileri için 1.000.000 Euro ya da karşılığı Türk Lirası'dır. İşletme kredileri 4 yıla, yatırım kredileri 5 yıla varan vadelerde kullanılabilir.

Faydalanabilecek sektörler; imalat sanayi, tarıma dayalı sanayi, tarım, hayvancılık ve balıkçılık, turizm, eğitim, sağlık, çevre koruma, bilgi ve iletişim teknolojileri, lojistik, ticaret sektörleridir.

Orta Uzun Vadeli Döviz Kredileri

AYB Orta Uzun Vadeli Döviz Kredileri programı kapsamında verilen bir kredidir. Kredinin üst limiti 2 milyon Euro karşılığı Türk Lirası'dır. 2 yılı ödemesiz toplam 7 yıla varan vade imkanıyla kullanılabilir.

Faydalanabilecek Sektörler; imalat sanayi, tarımsal sanayi, tarım, hayvancılık ve balıkçılık, turizm, eğitim, sağlık, çevre koruma, enerji, yenilenebilir enerji, hizmet, bilgi ve iletişim teknolojisi, lojistik sektörleridir.

**Detaylı bilgiye [Dünya Bankası KOBİ ve Büyük Ölçekli Firma Kredi Programı Çevre Prosedürleri.pdf](#) (halkbankkobi.com.tr) adresinden ulaşılabilir.

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

2.2.2. Dünya Bankası

KOBİ Kredileri

Uygun faizli Dünya Bankası KOBİ Kredi programlarından faydalanarak, KOBİ'ler yatırım ve/veya işletme sermayesi ihtiyacını finanse edebilmektedir. Yıllık net satış tutarı veya aktif toplamından herhangi biri 40.000.000 Türk Lirası'nı aşmayan firmalar yararlanabilir ve firmaların çalıştırdığı işçi sayısı 250'den fazla olmamalıdır.

Kredi Türk Lirası, Euro ya da Dolar cinsinden kullanılabilir. İşletme kredilerinde 1 yıl ödemesiz dönemli toplam 4 yıl; Yatırım kredilerinde 2 yıl ödemesiz dönemli toplam 7 yıl vade imkanı bulunmaktadır.

Faydalanabilecek Sektörler; imalat sanayi, tarıma dayalı sanayi, lojistik, maden, turizm, eğitim, sağlık, haberleşme, ticaret ve hizmet, çevre ve koruma, yenilebilir enerji (jeotermal, rüzgar, güneş, biyoenerji vb.), bilgi ve iletişim teknolojileri sektörleri, ve bu sektörlerle doğrudan hizmet verenler sektörlerdir.

Enerji Verimliliği Kredileri

İşletmelerin, modernizasyon ve kapasite artışına yönelik olarak yapacakları yeni yatırımları ve verimlilik artışı sağlamak amacıyla işletmelerindeki enerji giderlerinin azaltılmasına yönelik tüm yatırım kredileri Dünya Bankası Enerji Verimliliği Kredisi ile Halk Bankası tarafından finanse edilebilecektir.

Toplam nihai enerji tüketimi en yüksek tüketim payına ve enerji tasarruf potansiyeline sahip olmalarından dolayı sanayi, bina ve hizmet sektörleri enerji verimliliği çalışmalarında öncelikli sektörlerdir.

Enerji Verimliliği, enerji yatırımlarının finansmanı ile firmaların bu konuya yatırım yapmalarını teşvik etmek amacıyla, enerji tasarrufu sağlayarak; sürdürülebilir ekonomik kalkınmaya katkı sağlamaktır.

Firmaların enerji verimliliği sağlayacak enerji maliyetlerini düşüren ve verimlilik artışı sağlayan tüm yatırımların krediye konu olabilmesi için, üretim kapasitesinin değişmediği durumlarda, enerji sarfiyatını azaltan ve enerji verimliliği sağlayan her türlü yatırım, sabit bir kapasite durumunda toplam enerji tüketimini azaltan yatırımlar, enerji verimliliğine konu yatırım ile ortaya çıkan ilave finansal kazanımın hedefleyen yatırımlar olması gerekmektedir.

Komple yeni yatırımlar desteklenmemektedir ve yıllık net satış tutarı 150.000.000 Türk Lirası'nı aşmayan, çalışan sayısı en fazla 1.500 olan özel sektör firmaları bu krediden yararlanabilir.

Kredi Türk Lirası, Euro ya da Dolar cinsinden kullanılabilir. Yatırım kredilerinde 2 yıl ödemesiz dönemli toplam 7 yıl vade imkânı bulunmaktadır. Kredinin üst limiti 5.000.000 Dolar'dır.

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

Firmaların Türkiye’de faaliyet göstermesi zorunluluktur. Enerji Verimliliği, enerji yatırımlarının finansmanı ile firmaların bu konuya yatırım yapmalarını teşvik etmek amacıyla, enerji tasarrufu sağlayarak; sürdürülebilir ekonomik kalkınmaya katkı sağlamaktır.

Faydalanabilecek Sektörler; imalat sanayi, tarıma dayalı sanayi, lojistik, maden işletmeciliği, turizm, eğitim, sağlık, haberleşme, ticaret ve hizmet sektörleri, bu sektörlerle doğrudan hizmet verenlerdir.

Firmaların enerji verimliliği yatırım tutarının asgari %25’inin öz kaynak katkısı ile finanse edilmesi gerekmektedir.

**Detaylı bilgiye [DB Enerji Verimliliği Kredisi \(halkbankkobi.com.tr\)](http://halkbankkobi.com.tr) adresinden ulaşılabilir.

2.2.3 Fransız Kalkınma Ajansı

Yenilenebilir Enerji Kredisi

Fransız Kalkınma Ajansı ve Halkbank iş birliği ile FKA Yenilenebilir Enerji Kredisi kapsamında, tüm yenilenebilir enerji projeleri finanse edilebilmesine yönelik bir destek paketi oluşturulmuştur.

Krediden faydalanabilmek için Hidroelektrik Santrali (HES), Rüzgar Enerjisi Santrali (RES), Güneş Enerjisi Santrali, Jeotermal Santrali, Biyokütle firması olması ve Firmanın çalıştırdığı işçi sayısı 500'den fazla olmaması gerekmektedir. Proje kurulu gücü üst sınırı sadece HES projeleri için geçerli olup, en fazla 10 MW kurulu gücü bulunan, HES’ler, bu krediden yararlanabilecektir. Kredi, yatırım kredisi şeklinde kullanılabilir ve üst limiti 5.000.000 Euro'dur.

OSB ve Çevre Kredisi

Halkbank, Fransız Kalkınma Ajansı’ndan (FKA) temin edilen Organize Sanayi Bölgeleri ile (OSB) bu bölgelerde faaliyet gösteren firmaların yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği yatırımlarına yönelik kredi imkanları da sağlıyor.

Söz konusu kredi OSB yönetimleri ve OSB’lerde faaliyet gösteren firmaların yanı sıra bu bölgeler dışında yer alan firmaların çevresel kirliliğinin azaltılması ve enerji verimliliği yatırımları için de kullanılabilir. Kredinin üst limiti 10 milyon Euro'dur ve 3 yıl ödemesiz dönemli toplam 7 yıla varan vade imkânı bulunmaktadır.

Enerji Verimliliği Kredisi

İşletmelerin, modernizasyon ve kapasite artışına yönelik olarak yapacakları yeni yatırımları ve verimlilik artışı sağlamak amacıyla işletmelerindeki enerji giderlerinin azaltılmasına yönelik tüm yatırım kredileri Enerji Verimliliği Kredisi ile Halk Bankası tarafından finanse edilebilecektir.

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

Toplam nihai enerji tüketimi en yüksek tüketim payına ve enerji tasarruf potansiyeline sahip olmalarından dolayı sanayi, bina ve hizmet sektörleri enerji verimliliği çalışmalarında öncelikli sektörlerdir.

Kredinin üst limiti 2.000.000 Euro'dur ve 2 yılı anapara geri ödemesiz dönemli toplam 7 yıla varan vade imkanı bulunmaktadır. Çalışan sayısı en fazla 500 olan özel sektör firmaları bu krediden yararlanabilir. Firmaların Türkiye'de faaliyet göstermesi zorunluluktur. Komple yeni yatırımlar desteklenmemektedir. Firmaların enerji verimliliği yatırım tutarının asgari %25'nin öz kaynak katkısı ile finanse edilmesi gerekmektedir.

***Detaylı bilgiye [FKA Enerji Verimliliği Kredisi \(halkbankkobi.com.tr\)](http://halkbankkobi.com.tr) adresinden ulaşılabilir.*

2.2.4. Uluslararası Finans Kurumu (IFC)

IFC, gelişmekte olan ülkelerde, kredi, öz sermaye sağlanması, danışmanlık hizmetleri gibi hizmetler aracılığı ile özel girişimi ve devletleri destekleyen, Dünya Bankası'na bağlı bir tüzel kişiliktir; Dünya Bankası Grubu'nun diğer kuruluşları ile eşgüdümlü bir şekilde faaliyetlerini yürütür ancak yasal ve mali açıdan bağımsız bir kuruluştur.

IFC finanse edeceği projenin; yatırımcı için karlı, kaynağı alan ülke ekonomisi için faydalı ve sosyal ve çevresel politikalar ile uyum içerisinde olmasını beklemektedir. Gerçek ve tüzel kişiler ile hükümetler başvuruda bulunabilir.

IFC fonları yararlanmak için standart bir başvuru formatı bulunmamakla birlikte bir başvurunun; Projenin kısa bir tanımı, varsa sponsorlara ilişkin bilgi, projenin nasıl yönetileceğine ilişkin bilgi, yöneticilerin özgeçmişleri, Pazar yapısı ve satış, Teknik fizibilite, iş gücü ihtiyacı, hammadde kaynakları, çevresel konular, Yatırım gereksinimleri, projenin finansman yapısı, yatırımın geri dönüş süresi, Devlet desteği, düzenlemeler, Proje uygulama zaman tablosu. Öte yandan, başvurunun gelişmekte olan ve IFC üyesi ülkelere birinden yapılıyor olması Özel sektör kuruluşlarına ait olması, Teknik olarak iyi ifade edilmiş olması, Karlı olması, Yerel ekonomiye katkı sağlayacak olması başlıklarını içermesi gerekmektedir.

Çevresel ve sosyal açıdan, başvuru sahibi ülkenin olduğu kadar, IFC'nin de çevresel ve sosyal standartlarını karşılıyor olması gerekmektedir. Teklifler, IFC'nin sektör bölümlerine, merkezi Washington'da bulunan birimlerine ya da bulunduğu yere en yakın bölgesel saha ofislerine gönderilebilir.

Kredi desteğinin alt limiti 1.000.000 Dolar olup, üst limiti 100.000.000 Dolar'dır. IFC yatırımcının katılımını garanti etmek için projenin tahmin toplam maliyetinin %25'inden fazlasını finanse etmemektedir.

***Detaylı bilgiye <https://www.dogaka.gov.tr/> adresinden ulaşılabilir.*

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

2.3. Enerji Kredileri Veren Ulusal Kuruluşlar

2.3.1. Yapı Kredi ve Yeşil Büyüme Fonu (GGF) İş Birliği

Yapı Kredi ve Yeşil Büyüme Fonu (GGF) iş birliği ile, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği projeleri için gereken finansman desteği verilmektedir.

İş birliği kapsamında desteklenecek projelerden en az %15 enerji tasarrufu ya da %15 karbon emisyonu azalımı sağlaması beklenmektedir. Projenizin ne kadar enerji tasarrufu ya da ne kadar karbon emisyonu azalımı sağladığı Yapı Kredi şubesinde kredi başvurunuz esnasında Yeşil Büyüme Fonu'nun sağlamış olduğu sistem üzerinden ölçülmektedir.

Yenilenebilir Enerji Projeleri kapsamında; Termal ve Güneş Fotovoltaik (PV) sistemleri, Biyokütle, Jeotermal, Metan geri kazanımı, Küçük ölçekli rüzgâr santralleri (30MW'dan küçük santraller), Diğer Yenilenebilir Enerji Projeleri vardır.

İş Yeri İyileştirme Projeleri kapsamında; Isıtma sistemlerinin yenilenmesi, Yalıtımın artırılması, Aydınlatma sistemlerinin yenilenmesi, diğer iyileştirme projeleri finansman desteğinden yararlanabilir.

Üretim ve Hizmette Kullanılan Araçların Yenilenmesi kapsamında; Isıtma ve soğutma araçları, Fırın, Bulaşık ve Çamaşır makineleri, diğer araçların yenilenmesi projeleri finansman desteğinden yararlanabilir.

Enerji Hizmeti veya Tedariğine Yönelik Üretim / Hizmet Veren İşletmeler kapsamında; İzolasyon ve yalıtım malzemesi üretimi veya satışı yapanlar, Çift/üç camlı pencereler veya termal ısı izolasyonlu kapı üreten veya satan firmalar, LED ampul/lamba üreten veya satan firmalar, Fotovoltaik ve güneş termal ekipman/set veya panelleri üreten veya satan firmalar, Isı pompası veya enerji verimliliği sağlayan ısı dağıtım sistemleri (kazanları) veya termostatik valfli radyatör üretimi yapan veya satan firmalar, Diğer enerji hizmeti veya tedariğine yönelik üretim/hizmet veren firmalar finansman desteğinden yararlanabilir.

Kredi Destek üst limiti 15 milyon Euro'dur. Türk Lirası, Dolar ve Euro döviz cinslerinden kullandırım yapılabilir. Kredi anapara ödemesiz dönem seçeneğiyle kullanılabilir ve maksimum vadesi 15 Haziran 2027'dir.

Enerji Hizmeti veya Tedariğine Yönelik Üretim/Hizmet Veren İşletmeler bu finansmandan faydalanabilmek için yıllık cirolarının en az %75'inin Yenilenebilir Enerji/Enerji Verimliliği odaklı hizmet veya ürün ve ekipman üretiminden geldiğini belgelemelidirler.

***Detaylı bilgiye [Yeşil Büyüme Fonu \(GGF\) iş birliğiyle sürdürülebilir enerji yatırımlarınız için finansman desteği Yapı Kredi'de! - İş Birliklerimiz | Yapı Kredi KOBİ \(yapikredikobi.com.tr\)](#) adresinden ulaşılabilir.*

2.3.2. Vakıf Katılım Yenilenebilir Enerji Destek Paketi

Vakıf Katılım tarafından milli enerji varlıklarının ortaya çıkarılması amacına hizmet eden tüm yenilenebilir enerji alanlarında yapılacak olan yatırımların desteği ve finansmanı sağlanacaktır.

Paket kapsamında desteklenecek yatırımlar; GES, Çatı GES, RES, Biyoenerji ve diğer yenilenebilir enerji yatırımlarıdır.

Verilen kredi desteğinde nakit akışına uygun değişken geri ödeme planı imkânı, 6 aya varan ödemesiz dönem ve toplam 60 aya varan vade imkânı, düşük maliyet ve avantajlı kâr oranları, avantajlı komisyon oranlarıyla teminat ve referans mektupları, dijital kanallardan ücretsiz EFT/FAST/Havale, sigorta ürünlerinde rekabetçi fiyatlar, GFT ile yeni nesil dijital ödeme kolaylığı sağlanmaktadır.

***Detaylı bilgiye [### 2.3.3. Ziraat Bankası Enerji Kredileri](http://Yenilenebilir Enerji Destek Paketi | Vakıf Katılım (vakifkatilim.com.tr) adresinden ulaşılabilir.</i></p></div><div data-bbox=)*

Ziraat Bankası tarafından yeşil enerji dönüşümünü desteklemek, karbon ve sera gazı emisyonlarının azaltılmasına yönelik verilen kredi seçenekleridir. Verilecek kredi miktarı proje bazlı değişecek olup, Ziraat Bankası şubelerine gidip başvuru yapılması gerekmektedir.

Enerji Verimliliği Yatırım Kredisi

İşyerinizde bina yalıtımı yapılması, split klimalar yerine merkezi ısıtma/soğutma sistemlerinin kurulması, fabrikanızda otomasyon sistemlerinin kurulması, aydınlatma sistemlerinin yenilenmesi veya hareket/gün ışığı sensörleri kurulması gibi yatırımlara verilen kredidir.

Yapılacak makine/ekipman bedelinin tamamına kadar kredi seçeneği bulunmaktadır. 500.000 Dolar'a kadar yatırımlarda 7 yıla varan vadeler imkânı bulunmaktadır. 500.000 Dolar'ın üzerindeki yatırımlar için proje bazlı vadelenendirme yapılmaktadır. 24 aya kadar ödemesiz dönem seçeneği mevcuttur. Mevcut işletme ve tesislerinizde kullandığınız makine ve ekipmanlarınızı enerji verimliliği sağlayan teknolojilere dönüştürmeye yönelik Enerji Verimliliği Yatırım Kredileri de bu kapsamdadır.

GES/Çatı GES/Lisanslı GES Yatırım ve İşletme Kredileri

Güneş enerjisinden elektrik üretimine yönelik lisanslı/lisanssız GES kurulumu yatırımlarına verilen kredidir.

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

Uygulayıcı firma ile imzalanan sözleşme veya proje detaylarını gösterir belgeler, Enerji üretimine ilişkin izin belgeleri (veya buna ilişkin başvuru belgeleri), Fizibilite raporu, Bulunması halinde Yatırım Teşvik Belgesi (YTB) ile GES/Çatı GES kredileri kapsamında aşağıdaki belgeler ile Bankaya başvuru yapılabilecektir.

Toplam GES/Çatı GES/Lisanslı GES yatırımının %80'ine kadar Türk Lirası cinsinden yatırım kredisi kullanılabilir. Ziraat Bankası'ndan GES/Çatı GES/Lisanslı GES yatırım kredisi kullanan firmalar, yatırım kredi limitlerinin %10'una kadar Türk Lirası cinsinden işletme kredisi kullanılabilir.

Enerji Verimliliği İşletme Kredisi

İşletme ve tesislerinde enerji verimliliği yatırımı yapan firmaların, enerji verimliliğinde artış sağlamaya ve enerji maliyetlerini düşürmeye yönelik işletme finansmanı ihtiyaçları için kredi desteğidir.

12 aya kadar ödemesiz dönem seçeneği ve 5 yıla varan vadelendirme seçenekleri bulunmaktadır.

Yenilenebilir Enerji İşletme Kredisi

Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik enerjisi üretim lisansına sahip işletmelere yönelik, işletme finansmanı ihtiyaçları için verilen kredi desteğidir.

12 aya kadar ödemesiz dönem seçeneği ve 5 yıla varan vadelendirme seçenekleri bulunmaktadır.

Yenilenebilir Enerji Yatırım Kredisi

Rüzgâr, güneş, jeotermal, hidrolik ve biokütle gibi yenilenebilir enerji yatırımları için, uygun faiz oranları ve vadeler ile yatırım kredisi desteğidir.

Proje özelinde belirlenecek tutar, vade, kullandırım koşulları ve teminat şartları belirlenmektedir.

Atık Su Arıtma ve Geri Kazanımı İşletme Kredisi

Atık su arıtma ve geri kazanımı konusunda yatırım yapan firmaların, işletme finansmanı ihtiyaçları için verilen kredi desteğidir.

12 aya kadar ödemesiz dönem seçeneği ve 5 yıla varan vadelendirme seçenekleri bulunmaktadır.

Atık Su Arıtma ve Geri Kazanımı Yatırım Kredisi

Firmaların atık su altyapısı, atık su arıtımı, derin deniz deşarjı, atık bertarafı, katı atık geri kazanımı yatırımları için, uygun faiz oranları ve vadeler ile yatırım kredisi desteğidir.

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

Proje özelinde belirlenecek tutar, vade, kullandırım koşulları ve teminat şartları belirlenmektedir.

***Detaylı bilgiye [Çevresel Kredi Ürünleri | Sürdürülebilirlik | Bankamız | Ziraat Bankası](#) adresinden ulaşılabilir.*

2.3.4. Halkbank Yeşil Enerji Kredi Paketi

Halkbank tarafından Küresel ısınma ve çevre konularında giderek artan bilinçlenmeyi destekleme, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını yaygınlaştırarak bu kaynakların güvenilir biçimde ekonomiye kazandırılmasına yönelik verilen kredi seçenekleridir. Verilecek kredi miktarı proje bazlı değişecek olup, Halkbank şubelerine gidip başvuru yapılması gerekmektedir.

Faaliyetlerinde ihtiyaç duydukları enerjiyi lisans gerektirmeden üretmek isteyen firmalar, iş yerlerinde enerji verimliliği yatırımı yaparak tasarruf sağlamak isteyen firmalar, Yeşil sertifika sahibi olan firmalar, Ticari faaliyetlerinde kullanmak üzere satın alacakları hibrit ve elektrikli çevre dostu binek, ticari araçlar ile iş makineleri almak isteyen gerçek ve tüzel kişi firmalar kredi için başvuru yapabilirler.

Yenilenebilir Enerji Yatırım Kredisi kapsamında; Firmaların enerji giderlerini yenilenebilir enerji sistemleriyle karşılamak amacıyla yapılan yatırımlar, Güneş Enerji Santrali (GES) ve Rüzgâr Enerji Santrali (RES), Biyogaz Tesisi ve e Jeotermal Tesisi krediden yararlanabilmektedir.

Yeşil İş Yeri Yatırım Kredisi kapsamında enerji tüketimi yüksek iş yerleri için üretimdeki kaliteyi artırarak üretimi çoğaltan, aynı zamanda enerji giderlerini düşürecek yatırımlar krediden yararlanabilmektedir.

Enerji Verimliliği Kredisi kapsamında; Enerji tasarrufu sağlamak amacıyla yapılan çeşitli harcamalar ve yatırımlar, Bina/iş yerlerinin iç ve dış izolasyonu, Binanın farklı yakıtla/daha az yakıtla, daha az maliyetli olarak ısıtılmasının sağlanması ve Mevcut elektrik tüketen makine ve aydınlatma sistemlerinin yenilenmesi yatırımları bu krediden yararlanabilmektedir.

Yeşil Sertifikalı İnşaat Projesi Kredisi kapsamında; Bulunduğu bölgenin doğal koşullarına uygun olarak inşa edilen, su ve enerji kaynaklarını tasarruflu olarak kullanabilen konut/işyeri projelerini üreten, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından “Yeşil Sertifika” vermeye yetkilendirilmiş kuruluşlardan sertifika almış firmalar başvuru yapabilir.

Yeşil Işık Ticari Taşıt Kredisi kapsamında; Gerçek ve tüzel kişi firmalar olarak ticari faaliyetlerinde kullanmak üzere satın alacakları hibrit ve elektrikli çevre dostu binek, ticari araçlar ile iş makineleri alımları için başvuru yapabilir.

Elektrikli Araç Şarj İstasyonu Kredisi kapsamında; Elektrikli araçların enerji ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla şarj hizmeti verecek elektrikli şarj istasyonları yatırımları için başvuru yapabilir.

***Detaylı bilgiye [Yeşil Enerji Kredi Paketi \(halkbankkobi.com.tr\)](#) adresinden ulaşılabilir.*

2.3.5. Garanti BBVA Güneş Enerjisi Kredisi

Garanti BBVA tarafından güneş enerjisi tesis kurulumu ile öztüketim amaçlı lisanssız elektrik üretimi projeleri için verilen finansman desteğidir. Sağlanacak kredi miktarı proje bazlı değişecek olup, Garanti BBVA şubelerine gidip başvuru yapılması gerekmektedir.

Kredi kullandırım anında, elektrik şebeke işletmecisiyle imzalanan Bağlantı Anlaşması'nın ibrazı dahil ek koşulların yerine getirilmesi gerekmektedir. Üretilen fazla elektriğin 10 yıl süre ile belirlenen tarife üzerinden ilgili mevzuatlar dikkate alınarak satışı yapılabilmektedir.

Geri Ödemesiz Dönemli Kredi Desteği ile En az bir tüketim tesisi, yani elektrik aboneliği olan ve güneş enerjisinden lisanssız elektrik üretmek isteyen gerçek veya tüzel işletmeler lisanssız GES kurabilir.

***Detaylı bilgiye [Güneş Enerjisi Kredisi | Garanti BBVA](#) adresinden ulaşılabilir.*

2.3.6. İş Bankası Çevreci Krediler

Lisanssız Elektrik Üretim Kredisi

Güneş, rüzgâr ve diğer yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretimi gerçekleştirmek isteyen işletmelere sunulan finansman desteğidir. Ülke ekonomisine katkı sağlayacak, çevre dostu yatırımların finansmanı için tasarlanan Lisanssız Elektrik Üretim Kredisi ile Türk Lirası veya yabancı para cinsinden kredilendirilme sağlanır.

Kredi kullandırımı öncesinde şebeke işletmecisiyle imzalanan anlaşmalar başta olmak üzere lisanssız enerji projeleri ile ilgili alınması gereken tüm yasal onay/izinlere ilişkin belgeler ve tesisin sigortalandığını gösteren poliçe İş Bankası'na ibraz edilmelidir. Yabancı para cinsinden yapılacak kullandırmalar Dolar ve Euro ile sınırlıdır.

Lisanssız elektrik üretim projeleri, EPDK'dan lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğünden muaf tutulur. Üretilen ihtiyaç fazlası kısmı için, 10 yıl süre ile belirlenen tarifeden ilgili elektrik şebeke işletmecisi tarafından satın alım garantisi veriliyor. Bu durum, yatırımcının ihtiyacı kadar elektrik üretmesinin yanı sıra ihtiyaç fazlası üretimini şebeke işletmecisine satarak gelir elde etmesine olanak tanır.

İş'te Güneş Kredisi

Öz tüketim amaçlı gerçekleştirilecek çatı ve cephe tipi lisanssız GES yatırımlara verilen finansman desteğidir.

Tercihen enerji yoğun sektörlerde faaliyet gösteren veya elektrik tüketimi yüksek olan gerçek kişi tacir veya tüzel kişi tacirlere öz tüketim amaçlı gerçekleştirecekleri çatı ve cephe tipi lisanssız GES yatırımlar İş'te Güneş Kredisine başvurabilir.

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

Euro ya da Dolar cinsinden kredi kullanılabileceği gibi döviz geliri olmaması nedeniyle kur riskine girmek istemeyen veya döviz kredisi kullanırımı mümkün olmayanlar için Türk Lirası cinsinden kredi de kullanılabilecektir. Kredi 31.03.2023 tarihine kadar geçerlidir.

Enerji Verimliliği Kredisi

Enerji verimliliğinin yanı sıra su verimliliği, ham madde verimliliği ve atık yönetimi gibi başlıkları da içine alan daha geniş bir tanımlama ile “kaynak verimliliği” yatırımlarına verilen finansman desteğidir. Proje bazlı değişen destek tutarları ve vade sebebi ile İş Bankası şubelerinden ayrıntılı bilgi alınmalıdır.

Çevreci İhtiyaç Kredisi

Yapı izolasyonu, güneş paneli kurulumu, beyaz eşya dönüşümü ve ısı koruma gibi alanlarda çevreci çözümler sunan Çevreci İhtiyaç Kredisi sayesinde, evi ya da binayı daha ekonomik şekilde iklimlendirebilmeye destek olur.

İkamet edilen binanın zemin, duvar ve tavanının ısı ve/veya su yalıtımı, İkamet edilen hanenin pencerelerinin iki camlı ya da üç camlı sistemlerle değiştirilmesi, İkamet edilen hanede doğalgaz dönüşümünün gerçekleştirilmesi, ikamet edilen binanın merkezi ısıtma sistemine geçirilmesi, Mevcut ısıtma/soğutma sistemlerinin daha yeni ve enerji verimliliği yüksek olanlarla değiştirilmesi (buhar kazanı, radyatör, tesisat, ısı paylaşım sistemleri vs.), Güneş enerjisi ile ısıtma ve sıcak su sağlayan sistemlerin adaptasyonu (sisteme dair her eleman – paneller, kazanlar, tesisat ve radyatörler vs.), Enerji verimliliği yüksek (A sınıfı ya da daha verimli olan A+, A++, A+++) dayanıklı tüketim mallarının (fırın, buzdolabı, derin dondurucu, çamaşır makinesi, kurutma makinesi, bulaşık makinesi, klima, kombi gibi beyaz eşyalar) satın almasına yönelik harcamalarını gösterir proforma fatura veya kredi kullanım tarihinden en fazla bir hafta önce düzenlenmiş asıl fatura ile İş Bankası şubesine başvurulması yeterlidir.

Kredilendirme tutarı; söz konusu işin proje, ürün ve/veya sarf malzemesi ve uygulama giderlerini kapsayabilecek, site veya apartmanlarda yapılacak toplu yenileme projeleri de her bir kat maliki için ayrı ayrı olmak üzere kredilendirilebilecektir. Kredi tahsis ücretinin yarısı İş Bankası tarafından karşılanmaktadır.

Kentsel Dönüşüm Kredisi

Kentsel Dönüşüm kapsamında Hak Sahibi olan kişilerin taşınmazlarını yenilemek ya da başka bir yerden taşınmaz satın almak için kullanacağı kredi desteğidir.

Krediye başvurabilmek için; Riskli Yapı Raporu düzenlenen ya da Riskli Alan* ilan edilen bölgelerde yer alan taşınmazların sahibi ya da bu taşınmazlarda asgari 1 yıldır kiracı olunması gerekmektedir. Riskli Yapı Raporu ve Riskli Alan ilanı 6306 sayılı kanun kapsamında olmalıdır. Kentsel dönüşüm kapsamında; sabit taksitli ödeme planlarının yanı sıra; Ev/işyeri yapımı için kullanılacak kredilerde

**K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik
Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler**

24 aya kadar, Başka bir yerden ev/işyeri satın almak için kullanılacak kredilerde ise 12 aya kadar faiz ödemeli, anapara ötelemeli değişken taksitli ödeme planları hazırlanabilecektir.

Kentsel dönüşüm kredisinde; Ev için yıllık %6, işyeri için yıllık %4,5 devlet desteği sağlanmaktadır.

Enerji verimli taşınmaz inşası/alımı için kullanılacak Kentsel Dönüşüm Kredilerine ilave faiz desteği sağlanır. İlave faiz desteği BEP-TR-A sınıfı taşınmaz için yıllık %1, BEP-TR-B sınıfı taşınmaz için yıllık %0,5 olarak uygulanır.

Riskli bir binada bulunan her bir bağımsız bölüm için 600.000 Türk Lirası'na kadar devlet destekli kredi başvurusunda bulunulabilir. Bağımsız bölümün hisseli olması durumunda, her bir malik kendi hissesi oranında krediye başvurabilir. Üst Limit bir hak sahibi başına 3.000.000 Türk Lirası'dır.

Çevreci İşyeri Kredisi

Enerji tasarrufu sağlayan, Enerji Kimlik Belgesi (A veya B kategori), LEED (Gold ve üstü kategori) veya BREEAM (Very Good ve üstü kategori) sertifikalarına sahip "Yeşil Bina"lardan işyeri alacaklara sağlanan kredi desteğidir.

Tüzel kişi tacirlerin arsa hariç her türlü gayrimenkul alımları ile gerçek kişi tacirlerin ve serbest meslek erbabının ticari faaliyetlerinde kullanılmak üzere işyeri (dükkan, fabrika, dersane, büro vb.) alımlarını Enerji Kimlik Belgesi A ve B, LEED (Gold ve üstü kategori), BREEAM (Very Good ve üstü) sertifikaları ile "Yeşil Bina"lardan yapmaları halinde Çevreci İşyeri Kredisi'ne başvurulur.

31.03.2023 tarihine kadar geçerlidir ve kredi vadesi azami 24 aydır. Kredi kullandırım ücreti 0,40%+BSMV olarak uygulanacaktır. Kampanya kapsamında kullandırılacak azami kredi limiti firma/risk grubu bazında 10.000.000 Türk Lirası'dır.

Denizleri Koruyalım Kredisi

Atık su arıtma ve atık su geri kazanım tesisi yatırımı yapmak veya mevcut tesislerini iyileştirmek isteyen firmalara sunulan finansman desteğidir.

Üretimi süreçleri neticesinde atık su oluşan ve su kaynaklarını verimli kullanmak isteyen tüm ticari işletmeler Denizleri Koruyalım Kredisinden yararlanabilecektir.

Türk Lirası, Dolar veya Euro cinsinden finansman sağlamaktadır. Bir yatırımcı, yatırım harcamalarının en fazla %70'i oranında kredi kullanabilir. Kredi kullandırımı için fatura ibrazı gerekmektedir. 31 Mart 2023 tarihine kadar geçerlidir.

Çevreci İşletme Kredisi

Hammaddeden tüketiciye sunulan son ürüne kadar olan sürecin her evresinde çevresel etmenlerin gerekli tedbirlerle kontrol altına alınarak çevreye verilebilecek zararların asgari düzeye indirilmesi, enerji verimliliğinin sağlanabilmesi, çevreye duyarlılığı teşvik eden süreç ve sistemlerin

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

oluşturulması için sürdürülebilirlik kapsamında sertifika sahibi şirketlerin işletme giderleri için sağlanan finansman desteğidir.

ISO14001 Çevre Yönetim Sistemleri, ISO50001 Enerji Yönetim Sistemleri, ISO24518 Su ve Atık Su Hizmetleri, ISO14046 Su Ayak İzi Doğrulama, Organik Tekstil Sertifikası, Eko Etiket ve Sıfır Atık Belgesi (Altın, Gümüş, Platin) sertifikalarından en az birine sahip olunması durumunda başvuru yapılabilir.

Çevreci İşletme Kredisi ile 17 aya varan vadelerde Türk Lirası cinsinden finansman sağlanmaktadır. 31.03.2023 tarihine kadar geçerlidir.

Elektrikli Şarj İstasyonu Kurulum Kredisi

Hem doğa dostu hem de enerji sarfiyatı düşük olan elektrikli ve hibrit araçların kullanımının artmasına destek olmak, elektrikli araç sektörünün gelişimine katkıda bulunmak ve araç sahiplerinin yaygın şarj ünitelerine kolaylıkla erişiminin teşvik etmek amacıyla Elektrikli Araç Şarj İstasyonlarının tesisi için finansman sağlanmaktadır.

Kredi başvurularının değerlendirilebilmesini teminen başvuruda bulunacakların kurulum kapsamındaki alt yapı ve şarj istasyonu ücreti için alım yapacakları firmalardan temin ettikleri proforma fatura/asıl fatura ile İş Bankası şubesine başvurmaları gerekmektedir.

Proje bazlı değişen destek tutarları ve vade sebebi ile İş Bankası şubelerinden ayrıntılı bilgi alınmalıdır.

Çevreci Taşıt Kredisi

Doğa dostu 0 km elektrikli ve hibrit otomobil alımlarda sağlanan kredi desteğidir. İş Bankası web sitesinde yer alan model araç alıcısı müşterilerin İş Bankası'ndan kullanacağı 0 km ve 2.el elektrikli ve hibrit model taşıt kredileri için geçerlidir.

Firma/risk grubu bazında kredi destek üst limiti 10.000.000 Türk Lirası'dır. Kullanılacak bireysel nitelikli taşıt kredilerinden kredi tahsis ücreti, ticari nitelikli taşıt kredilerinden ise kredi kullanım ücreti alınmayacaktır. 31.03.2023 tarihine kadar geçerlidir.

***Detaylı bilgiye [Çevreci Krediler | Türkiye İş Bankası \(isbank.com.tr\)](https://www.isbank.com.tr) adresinden ulaşılabilir.*

2.3.7. Kredi Garanti Fonu

TTGV KOBİ Destekleri

KOBİ'lerce gerçekleştirilen, teknolojik yenilik içeren, ticari değeri olan yeni ürün oluşturulmasına veya süreç geliştirilmesine, mevcut ürünlerin rekabet gücünün yükseltilmesine, üretim maliyetlerinin düşürülmesine, temiz üretim teknolojilerinin uygulanmasına veya enerji yoğun

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

sektörlerde rekabet gücünün korunmasına yönelik ve benzeri projelere, TTGV tarafından verilen finansman desteklerine, KGF'nin %100 kefaleti ile teminat sağlamak amaçlanmaktadır.

Kefalet vadesi konusunda ilgili TTGV desteğinin vadesi esastır. KGF kefaleti ile verilecek desteğin, azami destek süresi içinde kullanılması esastır; ancak bu süre TTGV'nin talebi halinde, KGF'nin onayı ile uzatılabilecektir. Desteğin kullanılmayan kısmı için KGF'nin kefaleti geçersiz olacaktır.

KOBİ niteliklerine sahip olması, TTGV tarafından desteklenmeye hak kazanmış projelerden biri olması, TÜBİTAK ve TTGV tarafından desteklenen herhangi bir projesinde teminat mektubunun nakde çevrilmemiş olması, iflas, fesih, konkordato, iflasın ertelenmesi sürecinde olmaması, Başvuru sırasında kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar veya üçüncü kişiler tarafından icrai takibinin bulunmaması, Başvuru sırasında vadesi geçmiş vergi ve SGK borcunun olmaması gerekmektedir.

Kefalet Kredi Desteği sağlayan TTGV KOBİ Desteklerinde işletme başına toplam kefalet limiti 1 milyon Türk Lirası veya muadili yabancı paradır. Bir risk grubunu oluşturan firmaların ayrı ayrı TTGV tarafından desteklenen projelerinin olması halinde, KGF tarafından verilecek toplam kefalet limiti 1,5 milyon Türk Lirası veya muadili yabancı paradır. Limitlerin belirlenmesinde, başvuran firmanın KGF'nin öz kaynaklarından kullandığı mevcut kefalet riskleri de dikkate alınır.

Yeşil Dönüşüm ve Enerji Verimliliği Destek Paketi

Enerji verimliliğini ve yeşil dönüşümü amaçlayan KOBİ ve KOBİ dışı işletmelerin yatırım ve yatırıma bağlı işletme harcamalarının finanse edilmesi amaçlanmaktadır. Kefalet için kullanılan kaynak Hazine Fonudur.

Emlak Katılım Bankası, Garanti Bankası, Halkbank, İş Bankası, Kuveyt Türk Katılım Bankası, QNB Finansbank, Kalkınma Yatırım Bankası, Vakıfbank, Vakıf Katılım Bankası, Yapı Kredi Bankası, Ziraat Bankası, Ziraat Katılım; KGF ile bağlantılı finansal kuruluşlardır, kredi desteği alınabilir.

Başvuru için yararlanıcının, kredi kullandırım tarihinden itibaren 2 yıl süreyle istihdamını azaltmayacağına dair taahhüt vermesi gerekmektedir. TTGV tarafından desteklenmeye hak kazanmış projelerden biri olması gerekmektedir. Kredi kartı ürünü nakit çekime kapalı olacaktır. Firmanın başvuru yapabilmesi için iflas, fesih, konkordato, iflasın ertelenmesi sürecinde olmaması gerekmektedir.

Çevre etiketi almış veya başvurmuş firmalar bununla ilgili tevsik eder dokümanı kredi verene ibraz eder. Sunulan projenin enerji verimliliği kapsamında olup olmadığı ya da olumlu çevresel etki meydana getirip getirmeyeceği hususu kredi veren tarafından değerlendirilecektir.

Çevre etiketi almamış ya da başvuru yapmamış firmalarla ilgili olarak, projenin olumlu çevresel etki sağladığının kontrolünü teminen çevre etiketi yönetmeliğindeki genel çerçeve referans alınabilecektir.

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

Enerji performans sözleşmeleri kapsamında kullanılacak kredilerde ilgili mevzuat kapsamında imzalanmış sözleşmenin kredi veren sunulması şarttır.

Bu paket kapsamında kullanılacak kredi tutarı, işletmenin planladığı/taahhüt ettiği yatırım tutarının %70'ini aşamayacaktır. Bahse konu yatırımın Yatırım Teşvik Belgesi (YTB) kapsamında yapılması durumunda ise paket kapsamında kullanılacak kredi tutarı YTB'de yer alan yatırım tutarının %70'ini aşamayacaktır.

Verilen Kefalet Kredi Desteğinde; KOBİ kefalet üst limiti 20 milyon Türk Lirası'dır, KOBİ dışı kefalet limiti 50 milyon Türk Lirası'dır, İşletme Kredisi Azami 6 ay ödemesiz dönem olmak üzere azami 36 aydır ve Yatırım Kredisi Azami 24 ay ödemesiz dönem olmak üzere azami 120 aydır.

Yatırım kredisi kullanan yararlanıcılar kullandıkları yatırım kredisinin %10'unu aşmayacak şekilde yatırım kredisine ilave olarak aynı kredi verenden olmak şartı ile işletme kredisi kullanabilir. Her halükârda, kullanılan yatırım kredileri ile işletme kredilerinin toplamı yatırım tutarının %70'ini geçemeyecektir.

***Detaylı bilgiye [TTGV KOBİ Destekleri \(kqf.com.tr\)](http://kqf.com.tr) ve [Yeşil Dönüşüm Ve Enerji Verimliliği Destek Paketi \(kqf.com.tr\)](http://kqf.com.tr) adreslerinden ulaşılabilir.*

2.3.8. Türkiye Finans Enerji Kredileri

%100 Enerji Paketi

Enerji sektöründe faaliyet gösteren ve enerji tasarrufuna yönelik projesi olan işletmelerin ihtiyacı olan finansman desteğini sağlar.

Krediye başvurabilmek için banka hesabında 30.000 Türk Lirası bulunması ve bu tutarlarda cari hesap ortalaması oluşturulması gereklidir. Enerji Paketinden yararlanmak isteyenlerin çek karnesi, Türkiye Finans İnternet Şubesi, Business Card ürünlerini aktif kullanması gerekmektedir. Aylık vergi ve SGK ödemeleri Türkiye Finans üzerinden gerçekleştirilmelidir. Taahhütlere istinaden yapılacak indirimlerde firmadan yazılı beyan alınır.

%100 Enerji Paketi Türk Lirası ya da dövize endeksli olarak fon kullanabilme ve 3-6 ay arasında ödemesiz dönem imkânı tanır. Uygun komisyon oranlarıyla teminat ve referans mektupları, yurt içi ve yurt dışı fuarlar için finansman desteği sağlar. Business Card için yıllık kart aidatı muafiyeti vardır. İhracat taahhütlü döviz kredisi işlemler için özel fiyatlamalar tanınmaktadır. %100 Enerji Paketi'nden KGF (Kredi Garanti Fonu) desteğiyle de yararlanılabilir. Proje bazlı değişen destek tutarları ve vade sebebi ile Türkiye Finans Bank şubelerinden ayrıntılı bilgi alınmalıdır.

Lisanssız Yenilenebilir Enerji Kredisi

Lisanssız yenilenebilir enerji üretimi ekipmanlarının alımı, santral kurulumu, inşası, bağlantısı gibi anahtar teslim tüm maliyetleri için uygun vade ve oranlarla hazırlanan finansman paketidir.

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

Küçük ve orta ölçekli işletmeler kendi yenilenebilir enerjilerini üretmeleri koşuluyla krediye başvurulabilir.

Kurumsal, Ticari ve KOBİ bankacılığı müşterilerimiz için Türk Lirası ve Yabancı Para kredilerde tabela fiyatları üzerinden %10 iskonto ile düşük maliyet ve avantajlı kâr oranlarına sahiptir. Enerji üretim tesisinde kullanılacak ekipmana göre Türk Lirası, Euro ve Dolar türünden fon kullanma imkânı vardır.

Kredi sürecinde Türkiye Finansbank Enerji ve diğer sektörlerde özel Uzman Dış Ticaret Danışmanlık Hizmeti ve Ülke kredilerinde fiyat avantajı ve uzman danışmanlık hizmeti (SEP, GSM, vb.) sağlar. Proje bazlı değişen destek tutarları ve vade sebebi ile Türkiye Finans Bank şubelerinden ayrıntılı bilgi alınmalıdır.

**Detaylı bilgiye [Hayata Katıl! \(turkiyefinans.com.tr\)](http://turkiyefinans.com.tr) ve [Hayata Katıl! \(turkiyefinans.com.tr\)](http://turkiyefinans.com.tr) adreslerinden ulaşılabilir.

2.3.9. Şekerbank Ekokredi Paketi

EKO kredi

Daha temiz ve yaşanabilir bir çevre oluşturma bilinciyle enerjinin daha verimli kullanılmasına yönelik proje ve yatırımları desteklemek için geliştirilen kredi çözümüdür.

Proje bazlı değişen başvuru koşulları, destek tutarları ve vade nedeni ile Şekerbank internet sitesinden ayrıntılı bilgi alınmalıdır.

EKO kredi Yalıtım

Doğal kaynakların korunmasını ve daha verimli kullanılmasını desteklemek amacıyla yapılan yalıtım yatırımlarını desteklemek üzere geliştirilen finansman ürünüdür.

Duvar, çatı, kapı ve pencerelerde yalıtım; evde ya da binada ısı, su, ses ve yangın yalıtımı projeleri desteklenen projelerdir.

Proje bazlı değişen destek tutarları ve vade sebebi ile Şekerbank internet sitesinden ayrıntılı bilgi alınmalıdır.

**Detaylı bilgiye [Ekokredi Ürünleri | Şekerbank \(sekerbank.com.tr\)](http://sekerbank.com.tr) adresinden ulaşılabilir.

2.3.10. Assan Alüminyum– Figopara Dinamik İskontolama

Dinamik İskontolama

Dinamik iskonto (dynamic discounting) bir finansman yöntemidir ve dijital platform üzerinden uygulanır. Bu yöntemde tedarikçi firma ve alıcı firma olmak üzere iki taraf bulunurken, herhangi

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

bir finansal kurumun varlığı söz konusu değildir. Finansal bir enstrüman olan dinamik iskonto, alıcının vadeli ödemelerini vadesinden önce gerçekleştirerek erken ödeme iskontosundan faydalanılmasını sağlar.

Assan Alüminyum ile Figopara'nın gerçekleştirmiş olduğu iş birliği ile; Tedarikçilerin alacakları anında nakde dönüştürülebilir, Faturaların platform üzerinden ücretsiz olarak takibi yapılabilecek; Vadesinden önce tahsil edilmek istenen faturalar anında rekabetçi maliyetler ile nakde dönüştürülebilir; Gelişmiş raporlama özelliği ile tüm faturaların takibi yapılabilecektir.

Alıcı firmadan vadeli alacağı olan tedarikçi firma, tedarikçi ve alıcı firma tarafından onaylanan fatura tutarının üzerinden belirli bir indirim sağlayarak alıcıyla vadesinden önce ödeme için anlaşır. Bu sayede söz konusu indirimin karşılığında yapılacak ödeme daha kısa bir sürede gerçekleştirilmiş olur.

Dinamik iskonto ile tedarikçi firma kısa dönemli finansman ihtiyacını iskonto ve komisyon maliyetini karşılarken, alıcı firma da indirimden faydalanmış olur. Ayrıca, fon bulmakta zorlanan tedarikçilerin fon ihtiyacını gidermeye de olanak sağlar.

Ticaretin devamlılığı için gereken kaynağı, güveni ve iş birliğini sağlamanın yanında finans kurumları gibi aracı kuruluşlar olmadan da fon akışı gerçekleşir.

2.4. Türkiye’de Yatırım Teşvik Sistemi

2.4.1. Yatırım Teşvik Sistemi – Öncelikli Yatırımlar

Öncelikli yatırım teşvik belgesi uygulaması belirli yatırım konularının 5.Bölge destekleri ile desteklenmesini amaçlamaktadır. Sürdürülebilirlik alanında öncelikli yatırım konuları; Atık ısı kaynaklı olarak, bir tesisteki atık ısıdan geri kazanım yolu ile elektrik üretimine yönelik yatırımlar (doğal gazla dayalı üretim tesisleri hariç), Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında Çevre Lisansına tabi yatırımlar, AR-GE ve çevre yatırımlarıdır.

Öncelikli Yatırım Destek Unsurları

Destek Unsurları		Destek Oran ve Süreleri
KDV İstisnası		✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	40**
	Vergi İndirimi (%)	80**
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği ***		7 Yıl
Yatırım Yeri Tahsisi		✓
Faiz veya Kar Payı Desteği	İç Kredi	5 Puan
	Döviz/Döviz Endeksli Kredi	2 Puan

Tablo 2 Türkiye’de Yatırım Teşvik Sistemi - Öncelikli Yatırım Destek Unsurları

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

*1-5. Bölgelerde yapılacak yatırımlar için 5. Bölge desteği; 6. Bölgede yapılacak yatırımlar için 6. Bölge desteği

**İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 01.01.2017 ile 31.12.2022 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için yatırıma katkı oranı geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, vergi indirimi oranı %100 oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde kullanılabilecek oranı %100 olarak uygulanır.

*** Kadın ve/veya genç istihdamının desteklenmesi amacıyla, kadın ve/veya genç istihdam eden firmaların istihdam desteklerinden yararlanabilme süreleri uzatılmıştır.

Dipnot: İmalat ve turizm sektöründe belge kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları, 31.12.2025 tarihine kadar KDV istisnasından yararlandırılabilir.

2.4.2. Yatırım Teşvik Sistemi – Bölgesel Yatırımlar

Bölgesel yatırım teşvik sistemi iller arasındaki gelişmişlik farkını azaltmayı ve illerin üretim ve ihracat potansiyellerini artırmayı hedefler. Sürdürülebilirlik alanında desteklenen bölgesel teşvik yatırım konuları aşağıdaki gibidir;

Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri, GES / RES yatırımları (Lisansız bağlantı kapsamında ve bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla, güneş ve rüzgar enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi yatırımları faiz/kâr payı desteği sağlanmaksızın, 1'inci, 2'nci, 3'üncü ve 4'üncü bölge yatırımları doğrudan 4.Bölge destek unsurlarından, 5'inci ve 6'ncı bölgelerde gerçekleştirilenler ise kendi bölgelerinde uygulanan destek unsurlarından faydalanabilecektir. Elektrik enerjisi üretimine yönelik yatırımlarda yatırım yeri tahsisi imkânı bulunmamaktadır

Atıkların Bertaraf veya Edilmesine Yönelik Yatırımlarda: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bertaraf konusunda düzenlenmiş 'Çevre Lisansı' ya da "Çevre İzin ve Lisansı" tasdikli sureti ya da Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın bertaraf konusunda "Geçici Faaliyet Belgesi" verildiğine dair yazısı (Komple yeni yatırımlarda, bu belge tamamlama vizesi aşamasında aranır.)

Atıkların Geri Kazanımına Yönelik Yatırımlarda: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından geri kazanım konusunda düzenlenmiş 'Çevre Lisansı' ya da "Çevre İzin ve Lisansı" tasdikli sureti ya da Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın geri kazanım konusunda "Geçici Faaliyet Belgesi" verildiğine dair yazısı (Komple yeni yatırımlarda, bu belge tamamlama vizesi aşamasında aranır. Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri asgari yatırım tutarı 1 Milyon 500 Bin Türk Lirası'dır

2.4.3. Bölgesel Yatırım Teşvik Sistemi

Bölgesel Teşvik Uygulamalarında Sağlanan Destek Unsurları								
Destek Unsurları			Bölgeler					
			I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı*(%)	OSB ve EB Dışı	15	20	25	30	40	50
		OSB ve EB içi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği **/**		OSB ve EB Dışı	2 Yıl	3 Yıl	5 Yıl	6 Yıl	7 Yıl	10 Yıl
		OSB ve EB içi	3 Yıl	5 Yıl	6 Yıl	7 Yıl	10 Yıl	12 Yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Faiz veya Kar Payı Desteği	İç Kredi				3 Puan	4 Puan	5 Puan	7 Puan
	Döviz/Döviz Endeksli Kredi		-	-	1 Puan	1 Puan	2 Puan	2 Puan
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği ***			-	-	-	-	-	10 Yıl

Tablo 3 Türkiye’de Yatırım Teşvik Sistemi - Bölgesel Yatırım Teşvik Sistemi

EB: İmalat sanayiine yönelik olarak Endüstri Bölgesinde gerçekleştirilen yatırımlar.

*İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 01.01.2017 ile 31.12.2022 tarihleri arasında gerçekleştirilen yatırım harcamaları için yatırıma katkı oranı her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, vergi indirimi oranı tüm bölgelerde %100 oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde kullanılabilir oranı %100 olarak uygulanır.

** Teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaat aşamasında talep edilmesi halinde, vergi indiriminden yararlanılmamak kaydıyla, desteğin sabit yatırım tutarına oranı, yatırıma katkı oranının yarısı kadar artırılarak uygulanır.

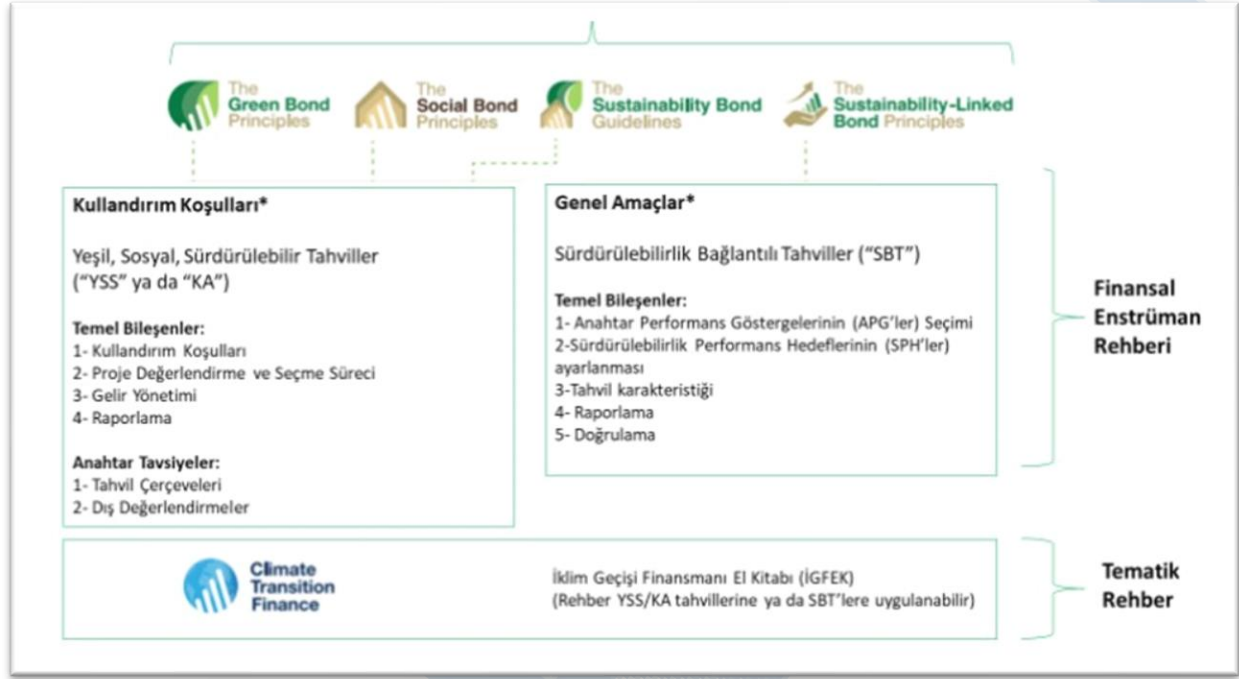
*** Kadın ve/veya genç istihdamının desteklenmesi amacıyla, kadın ve/veya genç istihdam eden firmaların istihdam desteklerinden yararlanabilme süreleri uzatılmıştır.

Dipnot: İmalat ve turizm sektöründe belge kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları, 31.12.2025 tarihine kadar KDV istisnasından yararlandırılabilir.

2.5. Alternatif Finansman Kaynakları

Yeşil/ Sosyal/ Sürdürülebilir Tahviller

Tahviller, fonun getirilerininin ya da getirilere eş değer miktarın yalnızca Yeşil Projeleri (Yeşil Tahvil) veya Sosyal Projeleri (Sosyal Tahvil) veya hem Yeşil hem de Sosyal Projeleri (Sürdürülebilir Tahvil) finanse veya re-finanse etmek için kullanıldığı tahvillerdir.

Tablo 4 Yeşil/Sosyal/Sürdürülebilir Tahviller

Fon kullanımlarının düzenli olarak raporlanmasıyla, risklerin takibi ve ölçülmesi şeffaf şekilde yürütülür. Tahvil ihracının; fonların izlenmesini ve raporlanmasını kolaylaştıran kurumsal bir yönetim yapısına ihtiyaç duyması dolayısıyla bu yapının varlığı, sürecin işleyici bakımından yatırımcıya güven verir.

Tahvillerin kullanımı için baz alınan uluslararası alanda geçerli temel ilkeleri tanımlayan [International Capital Market Association](#)'a göre tahvillerin bileşenleri şu şekildedir: Fonun Kullandırım Koşulları, Proje Değerlendirme ve Seçme, Fonun Yönetimi ve Raporlamadır.

Geliştirilmiş şeffaflık için anahtar öneriler; Yeşil Tahvil Çerçevesi ve Dış Değerlendirmedir.

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

Tahvil İhracında Dikkat Edilmesi Gerekenler

Projeden kaynaklanabilecek potansiyel çevresel ve sosyal faydanın analizin yapılması, Potansiyel işlem ya da işlemler için bir “Sürdürülebilir Finansman Çerçevesi”nin oluşturulması,

Hazırlanan çerçeveye “İkinci Taraf Görüşü” alınarak yatırımcı için şeffaf ve güvenilir bilginin sağlanması,

Piyasa şartlarına göre tahvil şartları belirlendikten sonra ihracın gerçekleştirilmesi ve elde edilen gelirlerin sürdürülebilir finans çerçevesinde beyan edilen çevresel, sosyal etkinin gerçekleştirilmesi amacıyla kullanılması,

İhraçtan belirli bir süre sonra ve işlemin vadesine göre periyodik aralıklarla, ihraçtan elde edilen gelirlerin kullanımını gösteren “Etki Raporu”nun hazırlanarak paylaşılması ve böylece yatırımcı güveninin devam ettirilmesi,

3.KAYNAKÇA

➤ Endüstriyel Verimlilik Artırıcı Proje Destekleri

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı VAP mekanizmasının ve EVDES yazılımının güncelleme çalışmaları nedeniyle 2023 yılında VAP başvurusu almayacaktır.

Başvurular, posta yoluyla “Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı Nasuh Akar Mah. Türkocağı Cad. No:2 06520 Çankaya/Ankara” adresine yapılacak ve ayrıca vapdestek@enerji.gov.tr elektronik posta adresine gönderilecektir.

➤ Endüstriyel İşletmelerde Gönüllü Anlaşma Destekleri

T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı VAP mekanizmasının ve EVDES yazılımının güncelleme çalışmaları nedeniyle 2023 yılında VAP başvurusu almayacaktır.

➤ Yeşil Teknoloji Projeleri (YETEP) Destek Programı

2023 yılı için programa başvuru çağrısı açılmamıştır, ancak <https://www.ttg.gov.tr/> sitesinden takibinin gerçekleştirilmesi gerektiğini belirtmek isteriz.

➤ Yeşil Liman/Eko Liman Projesi

T.C. Denizcilik ve Ulaştırma Bakanlığı ve TSE’den şifahen aldığımız bilgiye göre 2023 yılı için şartlar ve destekler güncellenecektir. [Yeşil Liman / Eko Liman - Yeşil Liman/Eko Liman \(tse.org.tr\)](http://tse.org.tr) sitesinden takibinin gerçekleştirilmesi gerektiğini belirtmek isteriz.

➤ Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi (ENHANCER) Projesi

[Bölgesel Kalkınma Faaliyetleri | T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı](#)

[Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi \(enhancerproject.com\)](http://enhancerproject.com)

[Projesi – PROJECT ENHANCER \(enhancerproject.com\)](http://enhancerproject.com)

➤ KOBİ Enerji Verimliliği Destek Programı

[KOBİ Enerji Verimliliği Destek Programı - KOSGEB T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı](#)1.7.1

➤ Türkiye Sürdürülebilir Enerji Finansman Programı (TurSEFF)

[TurSEFF](#)

➤ TurSEFF Enerji Hizmeti Sağlayan Firmalar (ESCO) Finansmanı

[TurSEFF EscoBrosur.indd \(turseff.org\)](#)

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik
Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

➤ **Elektrik Piyasası Kanunu**

[EPDK | Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu](#)

➤ **KKYDP Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımına İlişkin Yatırımlar**

[Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı 2022-2023 Başvuru Dönemi Ekonomik Yatırımlar Uygulama Esaslarında Değişiklik Yapılmıştır \(tarimorman.gov.tr\)](#)

➤ **Avrupa Yatırım Bankası**

[Dünya Bankası KOBİ ve Büyük Ölçekli Firma Kredi Programı Çevre Prosedürleri.pdf \(halkbankkobi.com.tr\)](#)

➤ **Dünya Bankası**

[DB Enerji Verimliliği Kredisi \(halkbankkobi.com.tr\)](#)

➤ **Fransız Kalkınma Ajansı**

[FKA Enerji Verimliliği Kredisi \(halkbankkobi.com.tr\)](#)

İlgili banka şubelerinden detaylı bilgi alınıp başvuru yapılacağını belirtmek isteriz

➤ **Uluslararası Finans Kurumu (IFC)**

T.C. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'ndan bilgi alınmıştır, internet sitesi <https://www.dogaka.gov.tr/>

➤ **Yapı Kredi ve Yeşil Büyüme Fonu (GGF) İşbirliği**

[Yeşil Büyüme Fonu \(GGF\) iş birliğiyle sürdürülebilir enerji yatırımlarınız için finansman desteği Yapı Kredi'de! - İş Birliklerimiz | Yapı Kredi KOBİ \(yapikredikobi.com.tr\)](#)

➤ **Vakıf Katılım Yenilenebilir Enerji Destek Paketi**

[Yenilenebilir Enerji Destek Paketi | Vakıf Katılım \(vakifkatilim.com.tr\)](#)

➤ **Ziraat Bankası Enerji Kredileri**

[Çevresel Kredi Ürünleri | Sürdürülebilirlik | Bankamız | Ziraat Bankası](#)

➤ **Garanti BBVA Güneş Enerjisi Kredisi**

[Güneş Enerjisi Kredisi | Garanti BBVA](#)

K-STAR Tedarikçi Sürdürülebilirlik Programı Tedarikçilere Yönelik Sürdürülebilirlik Odaklı Fon ve Teşvikler

➤ İş Bankası Çevreci Krediler

[Çevreci Krediler | Türkiye İş Bankası \(isbank.com.tr\)](http://isbank.com.tr)

➤ Kredi Garanti Fonu

[TTGV KOBİ Destekleri \(kgf.com.tr\)](http://kgf.com.tr)

[Yeşil Dönüşüm Ve Enerji Verimliliği Destek Paketi \(kgf.com.tr\)](http://kgf.com.tr)

➤ Türkiye Finans Enerji Kredileri

[Hayata Katıl! \(turkiyefinans.com.tr\)](http://turkiyefinans.com.tr)

[Hayata Katıl! \(turkiyefinans.com.tr\)](http://turkiyefinans.com.tr)

➤ Şekerbank EKO kredi Paketi

[Eko kredi Ürünleri | Şekerbank \(sekerbank.com.tr\)](http://sekerbank.com.tr)

Tablolar Listesi:

Tablo 1 ESCO Süreci.....	12
Tablo 2 Türkiye’de Yatırım Teşvik Sistemi - Öncelikli Yatırım Destek Unsurları	33
Tablo 3 Türkiye’de Yatırım Teşvik Sistemi - Bölgesel Yatırım Teşvik Sistemi	35
Tablo 4 Yeşil/Sosyal/Sürdürülebilir Tahviller	36